

14. april 2000

številka 16

SOBOTOŠKE NOVOVINSKE

GLASILO MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

PREDSEDNIK S HOTIŽANI V URADU ŽUPANA

Predsednik države Milan Kučan se je v uradu župana Mestne občine Murska Sobota zadnjo soboto v februarju pogovarjal s predstavniki krajevne skupnosti Hotiza. Ti so mu pod vodstvom predsednika Štefana Sobočana predstavili probleme ob meji zaradi nedorečenega mejnega režima med Slovenijo in Hrvaško ob reki Muri. Pri pogovoru je na pobudo delegacije s Hotize sodeloval tudi namestnik generalnega direktorja slovenske policije dr. Andrej Anžič.

Predsednik države Milan Kučan se je strinjal z zahtevo Hotižanov, naj jim država zagotovi varno življenje, to izhodišče pa je bilo po njegovih besedah potrjeno tudi med pogovorom delegacije občine Lendava in krajevne skupnosti Hotiza z notranjim ministrom Borutom Šukljatom. »Potrebno je uresničiti stališče obeh držav, da do

končne določitve meje opravljata nadzor tako, kot je bilo izvrševanje oblasti pred 25. junijem 1991. Na tem temelji tudi sporazum o maloobmejnem sodelovanju, ki pa v slovenskem

parlamentu ni bil sprejet. Pri tem pa se pozablja na njegov osnovni namen, da bi olajšal življenje ljudi obeh strahov še neoznačene mejne črta in preprečil tragedije, ki so se že zgodile,« je ob tej priložnosti povedal predsednik Milan Kučan. Dr. Andrej Anžič pa je obširneje razčlenil vlogo policije v obdobju pred osamosvo-

jitvijo Slovenije, med njo in po njej. Spomnil je tudi na skupno deklaracijo takratne skupščine Republike Slovenije, sprejeto na brionskem sestanku, ko je bilo dogovorjeno, da bo nadzor mejnih prehodov v rokah slovenske policije. Navedeno pa tudi, da mora biti mejni režim zasnovan po evropskih merilih in načelih.

V uradu župana Mestne občine Murska Sobota se je predsednik države Milan Kučan sestal s Hotižani, ki si želijo kaj več kot neizpoljenih obljub pri reševanju svojih vsakodnevnih problemov pri življenju ob meji s Hrvaško.

JOŽEF ŠKOLJČ NA REGIJSKEM POSVETU

Ob svojem zadnjem obisku v Pomurju minister za kulturo republike Slovenije Jožef Školjč v Murski Soboti ni veliko obljubljal. Nedvoumno je na svoj značilni način redkim županom in drugim predstavnikom občin povedal, da bo tisto, česar ne bodo dale občine same, od njih za kulturo izterjala država.

Spremljal ga je direktor uprave za kulturno dediščino Slovenije Stane Mrvič, na pogovoru v soboškem gradu pa je prav nanjo spomnila direktorica Pokrajinskega muzeja Murska Sobota Irena Šavel. Franc Obal, direktor Galerije M. Sobota, pa je ob tej priložnosti grožen povedal, kako je od ene od prekmurskih občin dobil 10.000 tolarjev za galerijsko dejavnost, pa čeprav je likovna umetnost pri nas med najmočnejšimi v Slovenji. O pričakovanjih in ob-

veznostih občin in države do knjižnične dejavnosti je govoril direktor Pokrajinske in študijske knjižnice Jože Vugrinec. Razpravljali iz občin, pravnih naslednic občine Murska Sobota, so sicer poudarjali, da niso proti kulturi, a pretiranega posluha očitno zanj nimajo, če sodimo po povedanem na račun občine Moravske Toplice, v kateri je tako rotunda v Selu kot Akvilove freske v martjanski cerkvi in navsezadnje Plečnikova bela golobica v Bogojini. Za varstvo kulturne dediščine je namreč v proračunih premalo ali celo nič sredstev, ker so bojda navodila s kulturnega ministrstva prepozno dobili. Zato so se strinjali s potrebo po sistemskem zakonu, ki bi ovrgel nepotrebna prepričevanja o tem, kaj je dolžna kulturi nameniti država in kaj tukajšnje občine, saj so bili podatki, ki so jih posredovali, različni.

Ob svojem zadnjem obisku v Pomurju minister za kulturo Republike Slovenije v Murski Soboti ni veliko obljubljal. Nedvoumno je na svoj značilni način povedal, da bo od tistega, kar ne bodo dale občine same, od njih za kulturo izterjala država.

Glasilo SOBOŠKE NOVINE
izdaja
MESTNI SVET

Ustanovitelj je
MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA
Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota

Izdajateljski odbor
Anton SLAVIČ, Ernest EBENŠPANGER,
Draga PERTOCI, Jožef RECEK,
Darko RUDAŠ, Drago ŠIFTAR,
Franc WEINDORFER, Franc ZVER
in Vili ŽIŽEK

Odgovorna urednica
Brigita BAVČAR

Oblikovna zasnova naslovnice
Franc MESARIČ

Fotografije
Jože POJBIČ

Jezikovni pregled
Marjan MAUČEC

Grafična priprava in tisk
TISKARNA KLAR
Murska Sobota

Fotografija na naslovnici
Jože POJBIČ

Naklada
7000 izvodov

Soboške novine prejemajo gospodinjstva
v mestni občini brezplačno.

DOBER IZKUPIČEK POGAJANJ SOBOČANOV V LJUBLJANI

Murska Sobota bo dobila obvoznico in dva cestna obvoza, s čimer naj bi bile rešene prometne zagate v mestu, skozi katerega bodo v prihodnje brzeli tudi tovorni vlaki. In da bi se izognili prometnemu kaosu, je bilo takšno rešitev tudi pričakovati, predvsem zaradi odprtega pisma, ki ga je predsedniku slovenske vlade Janezu Drnovšku napisal župan Mestne občine Murska Sobota Anton Slavic. Objavljamo ga v neokrnjeni obliki na naslednji strani Soboških novin, na tej pa vas podrobneje seznanjamo s prometnim dogovorom, ki so ga Sobočani dosegli v Ljubljani. Država bo predvidoma še to jesen pričela gradnjo 3,8 kilometra dolge obvoznice mimo mesta, ki ga zdaj – predvsem ob Cankarjevi – hromi balkanski transport. Tudi ob koncu tedna in med prazniki, ko drugod po Sloveniji tovornjaki in težki vlačilci ne smejo na cesto, pri nas pa kljub pravnomočnosti odločbe Okrajnega sodišča v Murski Soboti in prepovedi vozijo, stanovalci nekdanj mirne mestne ulice pa so tudi ob nočni mir in počitek, saj njihove pravice nihče ne spoštuje. Ker bodo na jesenskih državnoborskih volitvah pomembni tudi njihovi glasovi, saj jih ob zloglasni cesti živi kar nekaj, pa bo morda tokrat šlo zares.

Naložba v obvoznico in dva podvoza za osebne avtomobile v Cankarjevi in Lendavski ulici bo stala tri milijarde tolarjev, graditi pa naj bi začeli takoj, ko bo pripravljena izvedbena dokumentacija. Za obvozno cesto lokacijska dokumentacija že je in tako ni ovir, da ne bi bile uresničene zadnje obljube o priključni cesti na avtocesto. V zvezi s slednjo so bili v uradnem listu Republike Slovenije (številka 19) objavljeni razpisi Državne direkcije za ceste, tako da neprijetnih presečenj ne bi smelo biti, tudi če bodo tam spremembe. Med sogovorniki vladnih mož v Ljub-

ljani je bil namreč tudi sedanj minister za promet in zveze Anton Bergauer iz vrst SLS, poleg ministra za okolje in prostor Pavleta Gantarja (LDS) in direktorja slovenskih železnic Igorja Zajca, pri katerem strankarske pripadnosti ne pripisujemo, saj bi morala biti ključna stroka.

Da je tudi ta bosa, pa kaže izvedba del na železnici v soboški občini na osnovi priglasitve, medtem ko morajo navadni smrtniki imeti tudi pri manj zahtevnih gradbenih delih gradbeno dovoljenje, saj jih sicer preganjajo inšpektorji. Da je gradbišče železniške proge skozi Mursko Soboto mirovalo, pa je bila zasluga odpora tukajšnjega župana (s svetniško podporo) in ukrepa pristojnega republiškega inšpektorja.

Prometni inšpektorat republike Slovenije je sicer Slovenskim železnicam izdal odločbo o nujni obnovi odseka proge med Mursko Soboto in Puconci, ker naj bi njeno slabo stanje ogrožalo železniški promet in je bilo potrebno progo obnoviti – vsa dela pa opravljati na železniškem neplodnem zemljišču in v skladu z zakonom o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa in predzakonskih predpisov.

Soboška območna enota republiškega inšpektorata za okolje in prostor pa je v lanskem oktobru izdala odločbo o ustavitvi obnovitvenih del, s katero je spremenila dosedanja prakso upravnih organov, ki so za vzdrževalna dela izdajali odločbe o dovolitvi priglasenih del. Slovenske železnice so se pritožile, tako kot Sobočani na izdajo gradbenega dovoljenja na republiško Upravno sodišče, ki jo je – po trditvah predstavnika za tisk Slovenskih železnic, medijsko popularnega Aleksandra Salkiča – zavrnilo kot neutemeljeno. Salkič je v objavi za medije tudi zapisal, da je republiško Vrhovno sodišče novembra lani pritožbo dokončno zavrnilo in da je obnova odseka proge med M. Soboto in

Dela na prehodu železniške proge na Lendavski ulici v Murski Soboti so spet oživila.

Puconci pogoji, da se uspešno konča gradnja mednarodne proge Puconci-Hodoš, za katero imajo Slovenske železnice veljavno gradbeno dovoljenje.

Kdo ve, kako dolgo bi še merili moči (in sposobnost pravnikov), če ne bi bilo odprtega pisma in dejstva, da sta tako slovenski premier kot soboški župan Anton Slavic člana tiste vladne stranke, ki želi nadaljevati svojo zgodbo o uspehu. Pri tem pa ji neljubi prepričanja na terenu lahko škodujejo, predvsem pred volitvami in med vladno krizo, ko je potrebno strniti vrste.

Tako lahko vsaj za nekaj časa upamo, da bo mir in bodo jeseni res začeli graditi obvoznico od Poljske ulice oziroma Bakše prek razbremenilnega kanala Leda-va-Mura do Tišinske ceste pri Agroservisju ter obljubljeni podvoze križišč z železniško progo.

V obvestilu za javnost pa župan mestne občine Anton Slavic, obvešča, da so se na njegovo povabilo v ponedeljek, 3. aprila 2000, zbrali župani občin, skozi katere teče glavna cesta G1/3 (od Gornje Radgone do Lendave): torej iz Radenec, Tišine, Beltinac, Črenšovec in Turnišča.

Tema pogovora je bila problematika območja trase prometne ceste in prizadevanja za skupen nastop do državnih ustanov – s ciljem hitrejšega gradnje avtoceste ter povezave Prekmurja in Prlekije s preostalimi Slovenijo. Sklepi, ki so

jih navzoči župani (imen vam ne moremo posredovati, ker vabila na srečanje nismo prejeli) sprejeli, so:

1. Skupen nastop in podpora pobudi, ki jo je potrebno razširiti na vse pomurske občine, ki so posredno povezane s to cestno problematiko.
2. Od pristojnih državnih ustanov je potrebno zahtevati pospešitev priprave celotne prostorske in projektno izvedbene dokumentacije za avtocestni odsek Vučja vas-Cogetinci.
3. Potrebna je tudi pospešitev postopkov za gradnjo priključne ceste na avtocesto Vučja vas-Beltinci na odseku Radenci-Vučja vas in obnovo državne ceste Vučja vas-Križevci-Veržej-Dokležovje.
4. Pospešiti je potrebno izbiro trase avtoceste na odseku Beltinci-Pince.
5. Na sestanku z vodstvi državnih ustanov, Darsa ter Ministrstva za promet in zveze ter Ministrstva za okolje in prostor naj sodelujejo tudi župani občin Lenart, Benedikt, Sveti Jurij, Križevci in Veržej ter pomurski poslanci državne zbornice, da se seznanijo z dinamiko gradnje avtoceste na celotnem odseku Maribor-Lendava.

Brigita BAVČAR

ODPRTO PISMO PREDSEDNIKU VLADE RS, DR. JANEZU DRNOVŠKU

Spoštovani predsednik Vlade RS, dr. Janez Drnovšek!

Na vas se obračam, kljub nekaterim dosedanjim pismom, javno, zato, ker mi je ostal edino še ta način. Vse druge možnosti sem že nekajkrat izkoristil, vendar brez zadovoljivega rezultata. Razlog, da sem tokrat izbral tak način komuniciranja z vami, pa je predvsem želja, da se tudi širša slovenska javnost seznanj z zaničevanjem Prekmurja in tukaj živečih državljanov, ki gre za reševanje prometne problematike.

Nedvomno je, da Prekmurje v vsem času samostojne Slovenije na področju cestnega prometa ni pridobilo ničesar. Dobilo pa je promet, ki uničuje zdravje in dobrine naših občanov. Kot župan Mestne občine Murska Sobota se bom usmeril predvsem v tragedijo, ki jo doživljajo prebivalci in občani Murske Sobote.

V vseh letih občani Murske Sobote glede prometa (enako velja za vse prebivalce Pomurja) niso bili deležni s strani države niti najmanjše pozornosti. Vse to so naši občani - ob izpolnitvi pričakovanja rezultatov osamosvojitve in razvoja Slovenije - potrpežljivo prenašali. Sedaj pa so meje potrpežljivosti prešle vsako razumevanje. Dneve in noči, leta in leta hrumijo težki tovornjaki skozi Mursko Soboto in uničujejo življenja in imovino predvsem prebivalcem Cankarjeve in Tišinske ceste. Ob stalnih obljubah o gradnji avtoceste mimo Murske Sobote so vse to trpeli, vendar je zdaj situacija postala nevarna. Tako so zbrali dokaze, da jih promet uničuje (ljudje ne spijo, hiše pokajo...) in to na sodišču tudi dokazali. Želeli so si vsaj ponoči in ob nedeljah in praznikih odpočiti od nevarnega ropota, treslajev in smrada. Na podlagi neizpodbitnih dokazov je Okrožno sodišče v Murski Soboti izdalo začasno odredbo o prepovedi prometa tovornih vozil ob nedeljah in praznikih od 6. do 22. ure. NIHČE, PRAV NIHČE do sedaj te odredbe ni upošteval. Zakaj? Ali so naši občani res brezpravni, drugorazredni državljanji? Takšna odredba sicer velja za vso ostalo Slovenijo.

Pa to še ni vse! To, kar se dogaja v Murski Soboti, nima primera nikjer v svetu! Pred letom in pol je začela država graditi železniško progo od Murske Sobote do madžarske meje. Vendar jo gradi tudi skozi Mursko Soboto! Res da ne na novi lokaciji, ampak se dosedanja trasa, na kateri je bila dovoljena hitrost 10 km na uro, spreminja v traso za potrebe doseganja hitrosti 120 km na uro in več. Investitorji temu pravijo »obnova proge v skladu z Zakonom o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa«. Sklicevanje na ta zakon je zaničevanje in ignoriranje občanov Murske Sobote. Investitor za gradnjo nove železniške trase skozi Mursko Soboto nima niti enega dovoljenja! Ima pa gradbeno dovoljenje za objekte (mostove) na trasi, ki pa je v nasprotju s »Predpisi o gradnji objektov«, zaradi česar je Mestna občina Murska Sobota sprožila upravni spor.

Kakor vidite iz vsega navedenega, je celoten poseg na železniški trasi skozi Mursko Soboto nezakonit. Ali je tako ravnanje primerno za državo, ki želi biti jutri članica EU?

Ob vsem tem je najpomembnejše, da načrtovalci proge niso upoštevali osnovnega zakona, na katerega se sklicujejo. Ta zahteva v primeru prečkanja železniške proge in državne ceste zunajnivojsko križanje. Brez tega je Murska Sobota odrezana od bolnišničnega centra, od delovnih mest (industrijske cone) na obeh vpadnicah v mesto. Murska Sobota je vendarle upravno, bančno, šolsko, trgovsko, industrijsko, kulturno in še kakšno središče regije! Zastoji bodo nevarni, promet in življenje pa zelo nevarni. Vse to pa še ne zadostuje, da bi po treh letih odgovorne za promet v RS prepričali, da tako ne gre.

Ali je res potrebno, da bodo naši občani umirali v reševalnih vozilih, ki bodo čakali pred železniškimi zapornicami? Ali je normalno, da bo vlak drvel skozi mesto 120km na uro ob nivojskih križanjih najbolj prometnih cest? Ali je pravično, da bo gibanje v mestu ter vhod in izhod iz njega en sam prometni kaos?

ALI JE PRAV, DA DRŽAVA VARČUJE PRI LJUDEH, KI DO SEDAJ NISO BILI DELEŽNI NOBENIH UGODNOSTI PRI UREDITVI PROMETNE INFRASTRUKTURE?

Nismo proti gradnji železnice do Madžarske, nismo proti razvoju Slovenije! Želimo - in pravico imamo - da se to izvede tako, da ne bomo umirali.

Odgovorni za promet v državi v treh letih, odkar prosimo, moledujemo, zahtevamo, za rešitev tega problema niso pokazali niti pripravljenosti niti sposobnosti niti čuta odgovornosti.

Ostanete samo še vi, g. predsednik! Kot predsednik vlade, ki mora skrbeti za enakopraven položaj državljanov, vas prosim, da takoj OSEBNO prevzamete nadzor nad rešitvijo problema. Naj ne zveni kot grožnja, vendar bomo z vsemi sredstvi preprečili železniški promet skozi mesto, dokler bomo tako ignorirani. Pomoč bomo iskali tudi v okviru institucij EU in tako zadevo internacionalizirali.

Želim verjeti, da vse to ne bo potrebno in pričakujem vašo takojšnjo reakcijo, obenem pa vas vabim v Mursko Soboto, da si položaj ogledate tudi osebno.

S spoštovanjem,

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA
ŽUPAN
Anton SLAVIC

Murska Sobota, 17.3.2000

S sej mestnega sveta

PRVO BRANJE PRORAČUNA IN PONOVA OBRAVNAVA RAZDELITVE ČERNELAVEC

Težišče 12. seje mestnega sveta je zapisano v naslovu: številke in obrazložitev proračuna Mestne občine M. Sobota ter pregled dosedanjih aktivnosti v zvezi s pobudo zbora občanov naselja Černelavci za razdelitev. Po pričakovanjih je bila med enajstimi točkami dnevnega reda najbolj politično občutljiva in zato razprava najdaljša. Zveledi smo tudi, kdo so občinski nagrajenci ob kulturnem prazniku ter kakšne bodo cene programov predšolske vzgoje s plačilom staršev v vrtcu Murska Sobota. Pa zapišimo po vrsti.

Pred potrditvijo zapisnika 11. seje mestnega sveta je bil sprejet dodatni sklep, da se odgovori na svetniške pobude objavijo v Soboških novinah. Predlog odloka o občinskih cestah, ki ga je podal svetovalec za komunalo v oddelku za infrastrukturo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe v mestni upravi Bogomir Rola, je bil sprejet brez razprave.

Odlok o proračunu za leto 2000 pa je bil po prvi obravnavi sprejet s pripombami. **Prihodki in odhodki letošnjega proračuna znašajo 3.239.741.000 tolarjev**, številke je razčlenil in obrazložitev prebral načelnik oddelka za proračun in finance Bela Pavlič. Stališče nadzornega sveta pa je posredoval njegov predsednik Štefan Puhan in opozoril na naložbeno usmerjenost, saj je kar 44,2 odstotka proračuna namenjenih za investicije, več sredstev kot za kulturo pa za šport. Prav naložbe v športu so bile tiste, o katerih je spraševala mestna

svetnica Nadja Ivanc Milošević in od župana Antona Slavica zvedela, da bo za dograditev nogometnega stadiona namenjenih 40, za drsališče pri BTC-ju pa 20 milijonov tolarjev, kar pomeni, da od skupnih 60 milijonov za naložbe v športu ne bo ostalo nič za ureditev soboškega kopališča, ki je bilo lani le delno obnovljeno in kliče po temeljiti ureditvi.

Župan Mestne občine Murska sobota je podal tudi natančen odgovor o sredstvih za kulturo v letošnjem proračunu, ki je za 16 odstotkov višji od lanskega. Zaradi gradnje Pokrajinske in študijske knjižnice bo kulturi namenjene skoraj pol milijarde tolarjev, v številko pa ni vključeno sofinanciranje materialnih stroškov in osebnih dohodkov zaposlenih v regionalnih kulturnih ustanovah.

Predlog proračuna je namreč pripravljen v skladu z obstoječo zakonodajo oziroma odločbo ustavnega sodišča. Ta nalaga obveznost državi, ki pa jo neodgovorno prenaša na občine in v tem vakuumu bodo najkrajšo gotovo potegnili delavci v kulturi.

Bolje se piše področju izobraževanja, saj bo Murska Sobota pridobila prvi višješolski program komercialist pri Ekonomski šoli. Zanj je predvidena ena od sedmih novogradenj (policijska postaja na križišču Gregorčičeve,

garažna hiša v Kocljevi, poštna banka med pošto in Pomursko banko, hotel za starejše ob križišču ulice Staneta Rozmana in nova stavba nasproti poslovne ob Slomškovi ter napovedana gradnja ekonomske šole ob cesti v Noršince).

Cene programov predšolske vzgoje so v letu 2000 višje za 10,9 odstotka, subvencija za starše otrok, ki imajo stalno bivališče na območju mestne občine, pa se s 1500 dviguje na 1800 tolarjev.

Po pričakovanjih je bila najdaljša razprava na januarskem zasedanju ob obravnavi pobude za razdelitev naselja Černelavci, s katero bodo svetniki po sprejetem sklepu nadaljevali do 30. junija. Do takrat ima mestna uprava rok, da pripravi konkretne predloge na osnovi doslej znanega. Pregled dosedanjih aktivnosti je uvodoma podal direktor mestne uprave Tibor Cigut. Iz zapisanega in kronologije je razvidno, da je mestni svet citirano pobudo za razdelitev, po kateri naj bi bili Pušča in Kranjčeva ulica samostojni naselji, obravnaval že v minulem mandatu, poleti 1998. Posvetovalni referendum je bil izveden ob lokalnih volitvah v novembru istega leta. Potrdil je, da je 545 od 627 volivcev za razdelitev naselja Černelavci, medtem ko je bilo 267 volivcev iz Pušče in Kranjčeve ulice od skupnih 327 proti razdružitvi.

Torej gre za dva nasprotujoča si interesa in ker izid posvetovalnega referenduma za mestni svet ni obvezujoč, bodo v skladu s pristojnostmi odločili svetniki. Tokrat niso in bodo pobudo ponovno obravnavali in šli v po kostanj v žerjavico pred poletnim odhodom.

Položaj in posebne pravice romskih skupnosti po 65. členu ustave določa zakon, ta pa še ni sprejet in pripadniki romske skupnosti so prepuščeni predvsem skrbi lokalnih skupnosti. Res da so Romom namenjene socialne pomoči in sredstva za izobraževanje, na kar je opozoril predstavnik vladnega urada za narodnosti Geza Bačič (kot državni uslužbenec, za katerega se je označil, je imel tudi nekaj pripomb in natančneje pojasnil zapisano v gradivu, ki se nanaša na zakonodajo). Dejstvo pa je tudi, da državnih sredstev za ureditev komunalne in druge infrastrukture ni nikoli preveč in da živijo Romi v neustreznih bivalnih razmerah. Neromi pa so si naselje Černelavci uredili s samopriskevkom in zato je razumeti stisko predsednika sveta krajevne skupnosti, ko mora nastopati v dvojni vlogi: zadostiti interesom volivcev, ki so ga izvolili v mestni svet, ter dogovorno opravljati svojo svetniško poslanstvo. Podobno velja za romskega svetnika Darka Rudaša, ki vodi tudi občinsko komisijo za romska vprašanja. Mestna občina Murska Sobota pa je tako edina v Slovenji, ki ima v svojem svetu predstavnika Romov. In v primerjavi z drugimi območji (občino Novo mesto na primer) tudi najbolj urejene odnose. Zato jih ne kaže kaliti, tisto, kar je nujno, pa le urediti. In prisluhniti prošnji predsednika vaškega odbora Marjana Horvata ter želji predlagatelja pobude po ustrezni razdružitvi naselja Černelavci.

V stanovanjskem naselju v Černelavcih je ostalo le še nekaj parcel ob novogradnjah.

S sej mestnega sveta

OBČINSKI PRORAČUN SPREJET NA PRVI POMLADNI DAN

Na prvi pomladni dan letošnjega leta je bila v Murski Soboti 13. seja mestnega sveta, med 16 točkami dnevnega reda pa sta bila v ospredju odlok o zaključnem računu minulega leta in sprejem proračuna mestne občine za tekoče leto. Uvodno obrazložitev obeh je imel načelnik oddelka za proračun in finance Bela Pavlič, iz zajetnega gradiva pa smo prepisali le sklep iz odloka o proračunu Mestne občine Murska Sobota za leto 2000.

»Na osnovi prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb ter računa financiranja znašajo skupni prihodki 3.271.752.000 tolarjev. Pri tem je vključen presežek sredstev iz preteklih let v znesku 464.235.000 tolarjev in zadolžitve za leto 2000 v znesku 85.500.000 tolarjev. Skupni odhodki v znesku 3.271.752.000 tolarjev pa so razporejeni za naložbe v višini 1.435.270 tolarjev, za ostale namene pa je predvidenih 1.836.482.000 tolarjev.«

V razpravi, ki je sledila daljši razlagi, bistvenih pripomb ni bilo, v obravnavi pa je bil posebej omenjen finančni načrt režijskega obrata za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči za leto 2000 ter ovrednotena program dela občinskega stanovanjskega sklada in finančni načrt Mladinskega informativnega in kulturnega kluba M. Sobota. Zaradi že za letos napovedane gradnje garažne hiše tam, kjer je nekoč v središču mesta stala Hekličeva hiša, je bil na zadnji seji mestnega sveta izglasovan sklep o javni razgrnitvi odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnega načrta za območje med Kocljevo, Cankarjevo, Kopitarjevo, Prežihovo in ulico Štefana Kovarja. Pa tudi sklep o spremembah na območju mesta med ulicami Staneta Rozmana, Gregorčičevo, arhitekta Novaka in (nekdanjo) Titovo, zdaj Slovensko ulico v Murski Soboti.

Svetniki so potrdili tudi nekaj zvišanih cen: gradbeno, za prodajo zemeljskega plina ter cen odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda.

Letošnja gradbena cena za kvadratni meter neto stanovanjske, koristne in uporabne površine je v mestu M. Sobota 130,00 SIT, povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč pa 15 odstotkov povprečne gradbene cene, od tega 10% za napravo kolektivne rabe in 5% za napravo individualne rabe.

Korist za stavbno zemljišče se določi v odstotku od povprečne gradbene cene, ki v družbeni gradnji na območju mesta znaša 1 odstotek, kar je 1.300 tolarjev za kvadratni meter. Na območjih zunaj mesta v krajih Bakovci, Černelavci, Krog, Kupšinci, Markišavci, Nemčavci, Polana, Rakičan, Satahovci in Veščica pa 0,8 odstotka, kar je 1.040 tolarjev na kvadratni meter.

Prodajna cena zemeljskega plina na območju Mestne občine Murska Sobota znaša 48,28 to-

larja na kubični meter, vanjo pa ni obračunan davek na dodano vrednost.

Mesečna najemnina plinmera za gospodinjstva, ki uporabljajo zemeljski plin za kuho, sanitarno vodo in ogrevanje, znaša 2000 tolarjev mesečno, za negospodinjstvo, obrt in industrijo pa tolar za kubični meter porabljenega plina. Prav tolikšna je tudi nova cena vzdrževanja plinmera, v kateri DDV ni obračunan.

Kanalščina na gospodinjstvo po novem znese 20,40 tolarja za kubični meter, cena čiščenja odpadnih voda pa 10,05 tolarja za kubični meter.

Z omenjenim dvigom cen javno podjetje Komunala pokriva izgubo, ki je nastala v minulih letih pri kanalizaciji, je zapisano v obrazložitvi predloga, ki so mu mestni svetniki na marčni seji podali pozitivno mnenje.

Pobude in predlogi članov mestnega sveta

Na 11. seji sveta Mestne občine Murska Sobota je **Franc ZVER** ponovil zahtevo, naj javni zavodi, ki jih je ustanovil mestni svet, šestkrat mesečno poročajo o svojem delu. Vprašal je tudi, ali je mesto Murska Sobota poligon za avtošole. V Pomurju jih je 36, nekatere imajo po 4 vozila, so pa tudi 4 avtošole s tovornjaki in traktorji. Vsi našteti vsak dan vozijo po mestu, tudi ob nedeljah in praznikih, poligon Gaber, ki je eden najsoodobnejših, pa ni izrabljen, saj so na njem redko vsaj tri vozila hkrati. Kdo predpisuje, kje se lahko učijo voziti kandidati za voznike? Prav tako je želel zvedeti, kdaj bo postavljen poskusni pilot za most na reki Muri? (Zdaj že stoji - op.p.)

Alojz SMODIŠ je že v lanskem aprilu predlagal, naj bi se v KS in drugih primestnih naseljih, kjer gradijo kanalizacijo, uveljavilo določilo 21. člena odredbe o plačevanju takse za onesnaževanja vode. To se ni zgodilo, ampak so gospodinjstva dobila položnice s pavšalnimi zneski 1.500 tolarjev na osebo za pol leta. Krajanje Bakovec in drugi so ogorčeni, saj zbirajo sredstva za gradnjo kanalizacije iz treh virov: tudi visokega krajevnega samopriskevka (3500 nemških

mark na gospodinjstvo, kar je najvišji znesek v občini) in zdaj še takso. Postavil je vprašanje, zakaj ni upoštevano določilo zadnjega odstavka citiranega člena odredbe. Zanimalo ga je tudi, zakaj niso pridobljena sredstva za gradnjo kanalizacije tudi iz drugih virov, na primer naslova demografsko ogroženega območja. Pri predprazničnem okraševanju mesta pa je pogrešal tudi okrasitev primestnih naselij iz naslova proračunskih sredstev. **Franc MEOLIC** je postavil vprašanje komunalnemu inšpektorju zaradi navoza odpadkov pri »lovski remizi« v Krogu in sankcijah oziroma pospravilu le-teh. Opozoril je tudi na kabelsko televizijo v mestni občini, ki ima - glede na njegove podatke - eno najvišjih najemnin oziroma cen za signal do porabnikov. Signal pa je slab in slike v primestnih naseljih zamgljene, zato bi morali operaterja KATV zadolžiti za izboljšanje signala. Pa tudi, da na seji mestnega sveta pojasni, zakaj je program KATV M. Sobota, ki ga spremlja veliko članov gospodinjstev, slabo viden, saj občani kot posamezniki številnim pripombam navkljub ne morejo ničesar doseči in ostaja vse po starem, čeprav so izkoristili vse možne pritožbe in pripombe.

Tako imenovani provizoriji ob križišču Cvetkove in ulice Staneta Rozmana mestu gotovo niso v ponos. Na tem mestu bi morala namesto načrtovane četrte soboške osnovne šole, za katero je premalo šolarjev, saj rodnost pada in ni prirasta novih generacij, že zdavnaj stati kakšna druga zgradba. Če bo to nov hotel ali spet kakšna poslovna stavba, ne vemo, zagotovo pa kaj primernejšega za mestno središče bo. Takoj ko bodo preselili še zadnjo od družin, ki ima boljše hišo, pa vseeno, kdo ve iz kakšnih razlogov, vztraja v neprimernem stanovanju.

Ivan OBAL je župana vprašal, kaj je z rešitvijo zahtevka društva za romsko etno glasbo in Didijevo romsko šolo na Pušči. Odgovor, ki ga je dobil, pravi, da si mora društvo pridobiti status in prostore. Za slednje je svetnik prosil, naj bi jih v okviru že dlje časa vložene prošnje rešili najkrajšem času.

Josip KELEMEN je imel pripombo na slabo predpraznično okrasitev osnovnih in srednjih šol v mestu ter je predlagal, da bi polovico svetniške sejnine decembrske seje mestnega sveta porabili v ta namen.

Slavko DOMJAN je vprašal, zakaj krajni Kroga niso delničarji KATV Murska Sobota in tako niso vabljeni na njene skupščine, kjer bi lahko podajali predloge in pobude. Mestni upravi je tudi predlagal, naj poskrbi za ureditev avtobusnega postajališča za potrebe otrok pri OŠ 2 v Murski Soboti, ki se vozijo iz Kroga. Avtobus se ustavlja na neprimernem mestu (delno na cestišču in kolesarski stezi) in zato naj bi v proračun prihodnjega leta vnesli to naložbo.

Vili ŽIŽEK je opozoril na neupoštevane opozorila inšpektorja, da nekdanje podjetje Makoter odstrani smetišče ob kanalu, visoko 2-3 metre in na površini 15 kvadratnih metrov.

Drago ŠIFTAR je menil, da je odnos do dnevo državnosti in osamosvojitve Slovenije nespoštljiv, višek pa predstavlja predpraznična postavitve oglasne table na Trgu zmage pred lipo, zasajeno ob osamosvojitvi države. Ob tem naravnem spomeniku je bila postavljena železna konstrukcija, ki tja ne sodi. (In je bila zato po božično-novoletnih praznikih in napovedih veselega decembra za otroke tudi odstranjena - op.p.)

Terezija GRUŠKOVNJAK-BRATINA je opozorila, da se slovenska vojska usposablja zunanjo območja vojašnice, in to na travniku pri vodnem zajetju v Fazaneriji in zapornicah pri razbremenilnem kanalu. Zanimalo jo je, ali ji je mestna občina dovolila ali pa je to v pristojnosti Ministrstva za obrambo. Vprašala je tudi, ali pri komunalnih storitvah obstajajo kriteriji o tem, na koliko gospodinjstev mora biti postavljen zabojnik za steklo in papir.

Na seji so podali tudi pisni odgovor na vprašanje **Draga ŠIFTARJA** o ureditvi pločnika v Slovenski ulici v Murski Soboti: »Za ureditev pločnika na odseku od hotela Zvezda do križišča z Zvezno ulico je bila izdelana v sklopu enosmernega prometa projektna dokumentacija (št. TD-13/98, september 1999) projektanta družbe ZEU iz M. Sobote. V skladu z navedenim projektom je bila po opravljenem razpisu in izboru sklenjena pogodba s SGP Pomgrad za izvedbo del. Izdana je bila tudi odločba o prigrisatvi na Upravni enoti MS, po posebni pogodbi pa položena tudi nova prevleka na dovozni cesti med Slovensko ulico in tržnico. Ker funkcionalna zemljišča še niso določena, ob dovoznici pa so trije lastniki zemljišča (Potrošnik, Mestna občina in Zvezda, tožba glede določitve funkcionalnega zemljišča cvetličarne Zorice Gospod pa je na sodišču), je bila v tej etapi opravljena le preplastitev omenjene dovozne poti brez postavitve robnikov.« Kako, ugotavljamo pešci vsakodnevno in se sprašujemo, kje je nadzor nad slabo opravljenim delom.

O brezplačni pravni pomoči, ki jo je v lanskem novembru predlagala **svetniška skupina ZLSD Murska Sobota**, pa le to, da ne more biti v skrb in breme občinskih proračunov, ampak jo je potrebno sistemsko urediti na ravni države z ustreznim zakonom - smo prepisali iz pisnega pojasnila.

O pobudah in predlogih svetnikov in župana na zadnji (torej trinajsti) seji mestnega sveta več v prihodnji številki Soboških novin, ko bomo lahko ročno zapisano in v spominu ohranjeno potrdili z uradnim zapisnikom. Takrat bomo poravnali tudi dolg z 12. seje, saj nam jo je pred redakcijo zagodel tiskarski škrat in odnesel zapisano. Sicer pa se je v treh mesecih zbralo dovolj gradiva za branje občinskega »sezona«, ki je imel konec marca tudi prvo sejo svojega izdajateljskega odbora in novi sestavi tega svetniškega mandata.

Sestanek je bil učinkovit in rezultati bodo vidni tudi v prihodnjih številkih, ki jih bo skupaj s posebnima izdajama v tem letu predvidoma šest.

Brigita BAVČAR

GRADNJA KANALIZACIJE V KROGU

Med krajevnimi skupnostmi mestne občine Murska Sobota spreminjajo svojo podobo tudi Bakovci. Gradnja kanalizacije bo poleg nove kolesarske steze ob prometni in hitri cesti gotovo izboljšala življenje krajanov. Posebno še, ker veliko voznikov ubira bližnjico na drugo stran Mure prav mimo križišča, od katerega vodi pot tudi do gramoznice, kar je razvidno s fotografije.

NOVA MRLIŠKA VEŽICA IN ZAPUŠČENI GROBOVI NA POKOPALIŠČU V ČERNELAVCIH

Na pokopališču v Černelavcih je zrasla nova mrliška vežica, v teh dneh pa pospravljajo preostali gradbeni material in urejajo tudi okolico.

Opuščeni grobovi in vmesne zelenice med zadnjimi počivališči pričajo, da je še dovolj prostora za pokope prebivalcev tega primestnega naselja, v katerem na Pušči živijo tudi Romi.

PREŠEREN ŽIVI Z NAMI

Sem dolgo upal...

8. februar. Naš kulturni praznik, priznan prvega februarja 1945. leta.

151 let je minilo. Rana jutranja ura je ugasnila žive oči, ki so morda videle preveč; in onemela so usta, ki so se oglašala preostro, ko je bila odrijena pravičnost in teptana samobitnost človeka. Zgodnji zvonovi so zapeli in obudili izobražence, se dotaknili slovenske zavesti, da so ti poiskali in našli pozabljene ali prezrte Poezije na zaprašenih knjigarniških policah.

Ne, saj Prešeren ni bil utemeljitelj slovenstva. Začetki naše zgodovine segajo tisočletja nazaj. Brižinski spomeniki, skoraj pozabljeni Valvasor in vsi, ki so kamenček vgrajevali v mozaik. In ga je Prešeren oplemenitil s svojo kleno besedo in prodorno mislijo.

Pesnikova življenjska pot, po senci in soncu, je znana vsem Slovencem. Morda smem navreči le kak utrinek in obuditi spomin nanj.

Prijazna vas, zavarovana s severa z mogočnim Stolom, Vrba, nam je podarila tega velikega moža. 3. december 1800, ko se je bistrim staršem Prešernovim rodil sin, pa ni zapisan samo v njihov ozek družinski krog. Otrok je odrasel in preko cvetja in trnja podiral pregrade nekega malega naroda in mu odpiral pot tja, v Evropo, kjer se je umetnost že takrat pisala z velikimi črkami. In so mali narodi bili potisnjeni na rob, ali samo nemi opazovalci kulturnih, gospodarskih in socialnih premikov.

Misli, ki jih kakor žlahtna semena sejali med Slovenci, niso hotela vzkleti. Bil je nerazumljen, ker mu čas ni bil naklonjen. Biti slovenski pesnik in iskati pot v evropsko kulturo, takrat redko, ko se je izobraženec oziral po nemški ali katerikoli drugi literaturi, ker je sloveščina jezik preprostih ljudi.

Prešeren je uporniško dokazoval, da je slovenski jezik izmerljiv z drugimi evropskimi. S svojo izbrano besedo, skladno obliko, vsebino in pretehtano blagozvočnostjo je zblížal umetnost z evropsko. 1923. leta so njegove prevode spoznali tudi Kitajci. Pesniške oblike je uvajal v našo poetiko; sonet, gazelo. In ni se ustrašil najtežje stvaritve, renesančnega Sonetnega venca z akrostihom - Juliji Primčevi. Mnoge pesmi so uglasbene.

Ljubezen je bila zanj darilo duše in svetel vir ustvarjanja. Žal pa se njegove ljubezenske izpovedi, zlitje duha s telesom, niso ujele in ustvarile ugodnih tal za razcvet. Njegova iskrena misel pač ni bila razumljena in želja je nepotešena dolgo ugašala.

Pesnik je nosil v sebi neizmerno žlahtnino, ki je vrela na dan v vsej svoji klasični sklesanosti in s pesnitvijo, kot je Krst pri Savici, in Zdravljico, ki smo jo osvojili zase, za svoje potomce.

Želel je odtujenemu domačemu izobraženstvu priljubiti slovenski jezik. Jezik, ki zna prijazno zveneti in izraziti najnežnejša čustva. Da je odlično obvladal oba jezika, je dokazal v začetnih nemških pesmih. Njegova svobodoljubna misel je vznemirjala oblast in prikrito ali odkrito maščevanje ga je spremljalo na poti. Tujina in domovina sta ga trpko sprejemali. Domotožje, ki je na tujem bilo močnejše, je zbiral v čisto kupo hrepenenja. Vrba, srečna draga vas domača, je živela v njem v času trde preizkušnje. Tja domov so plavale misli in ga polnile s srčnostjo in večno željo po vrnitvi pod domači krov, čeprav so se odnosi z domačimi zhraljali.

Pesnik je verno odslikaval čas, politično in socialno stanje takratne dobe. Vse njegovo življenje je bilo eno samo poslavljanje. Izgubljal je svojce, prijatelje in otroke. Bolečina je bila vedno enako trpka, le v pesmih je dobila vsakič drugačno ime.

Seveda se bile sodbe napačne, če bi poeziji pripisovali samo grenak prizvok. Krog zaupnih prijateljev je poznal tudi njegove prešerne, duhovne stvaritve, in to je bila pesnikova sončna stran, ki je zagrenjeno dušo oživljala in dvigala iz obupa, samo za izbrance. Predober poznavalec je bil, da bi nosil srce na dlani.

1847. leta se je izpolnila njegova želja. Izšle so Poezije; edina knjiga z izbranimi pesmimi - plemeniti cvetovi takratne dobe. Odmeva, kakršnega so zaslužile, pa zdaleč ni bilo.

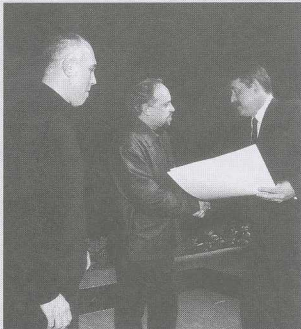
Ko se je svet začel odpirati, so tudi mnogi Slovenci dvignili sidra in se napatili v vse smeri neba. Kot ptice ali listje jeseni so odšli z vetrom, največ na Zahod. In vendar se vračajo, če samo za kratek čas. In tam v daljnem svetu, ko se zarja pozneje prebujala in morda riše daljše sence, bi se lahko razgubili, se zlili s tujci in pozabili jezik. A se niso. Zbirajo se in družijo, negujejo še našo besedo. V daljavi prav tako zanosno zveni Zdravljica. Morda je njena vsebina utopična, a tako polna vere, pravičnosti, sanj o dobrih in lepih ljudeh, da ne bo izzvenela niti tam daleč.

Mi doma, smo dolžni negovati Prešernove zasluge, da se je jezik ohranil in oplemenitil s prijaznimi besedami ljubezni do domovine, do sočloveka. Da ta poraja bolečino in hrepenenje, je znano vsem, ki nosijo čustva v sebi. Ljubezen je najplemenitejša in kdor je ni poznal, je kljub bogastvu reven. In o čem bi peli pesniki? In zdaj smo zopet na vrsti Slovenci! Vedno bolj se med naše izročilo vrivajo tuje besede in miselnosti. Verz iz Krsta: »Na tleh leže slovenstva stebri stari« mora ponikniti v podzavest. Prešeren bi nas bil vesel, ko bi zamenjali v Uvodu h Krstu eno samo besedico, ki bi zvenela: »Slovenec že ljubi Slovenca, brata.«

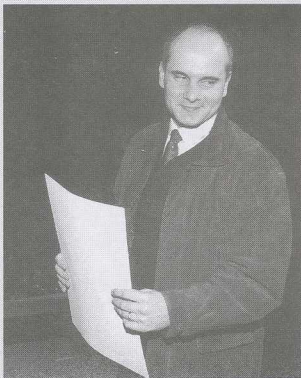
Karolina KOLMANIČ

Jože Hradil, dobitnik nagrade za življenjsko delo

Feri Lainšček in Srečko Meklin, dobitnika nagrade za pomembne dosežke

Priznanje za uspešno delo pihalnemu orkestru Bakovci

Priznanje za uspešno delo romskemu društvu Romani union

OBČINSKI NAGRAJENCI OB KULTURNEM PRAZNIKU

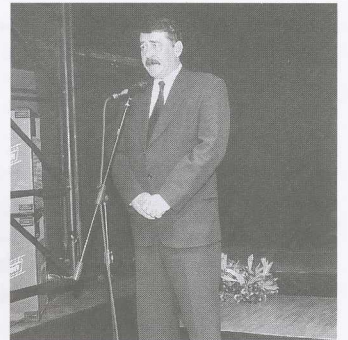
Grajska dvorana v Murski Soboti je bila na predvečer slovenskega kulturnega praznika (ki je v novi državi dela prost dan) premajhna za vse, ki smo želeli spremljati kulturni program in zaploskati letošnjim občinskim nagrajencem, pa tudi prisluhniti slavnostni govornici, domači pisateljici Karolini Kolmanič (katere govor objavljamo za vse tiste, ki ga niso imeli priložnosti slišati – kot tudi ne nagovora župana mestne občine Antona Slavica ob tej priložnosti).

Oba sta kot govorca na fotografijah Zoltana Zaunekerja, ki je posnel tudi nagrajence. **JOŽE HRADIL**, urednik, prevajalec in slovaropisec, je prejel (denarno) nagrado za vrhunske dosežke in življenjsko delo. Nekdanji profesor angleškega jezika in dolgoletni urednik Pomurske založbe, kjer je med drugim urejal odmevno knjižno zbirko Mostovi, je že 1973 prevedel pesmi Otona Župančiča, šest let kasneje slovenske moderniste, 1984. izbrane pesmi Srečka Kosovela, prevajal pa je tudi izvirno madžarsko leposlovje. Med madžarskimi romanopisci je prevajal Jokaia Mora (Velikaš in velikašev sin), Gezo Gardonya (Egerski junaki), Petra Esterhazyja (Pomožni glagoli srca) in Petra Nadasa (Konec družinskega romana). Oba sta tudi lavreata nagrade Vilenica, katere žirant je letošnji glavni nagrajenec.

Plaketo in likovno delo za pomembne dosežke v kulturi sta prejela avtorja slavnostne akademije ob 80. obletnici priključitve Prekmurja Sloveniji, pisatelj Feri Lainšček in oblikovalec Srečko Meklin.

Slavnostna govornika Karolina Kolmanič in Anton Slavic

»Proslava je izpolnila vse pogoje državne proslave, sodeč tokovom svetovnih predstavitev, z izjemno subtilno vpletenim prekmurskim prostorom, zemljo, besedo in jezikom, zato je predlagatelj mnenja, da je to tista kulturna prireditve, ki je v letu 1999 izstopala, bila pozitivno odmevna ter tako pripomogla k bogatenju prekmurske kulture in človeka, kot tudi osveščanju drugega slovenskega prostora o tokovih in dogajanjih pred priključitvijo Prekmurja Sloveniji, ob njej in po njej,« smo prepisali iz obrazložitve. Kajti vabila na prireditev v uredništvo Soboških novin nismo prejeli in smo se morali zadovoljiti z neposrednim televizijskim

prenosom, ki pa nima dimenzije doživetega v živo.

Priznanji za uspešno delo v občinski kulturi sta letos prejela tudi pihalni orkester Bakovci in Romsko društvo Romani union.

Bakovska godba je lani proslavila 70-letnico obstoja in je edina v regiji, ki se je uspela obdržati tudi v kulturno neugodnih časih, ko so druge utihnile. Udeležila se je številnih pihalnih koncertov

tako doma kot v tujini, v zadnjih letih pa je posebno močno navzoča na prireditvah v mestni občini M. Sobota, sodeluje pa tudi s pihalnimi orkestri na Madžarskem.

Romani union, ki mu predseduje Jožek Horvat-Muc, je najbolj aktivno Romsko društvo v Sloveniji, organizira in izvaja pa projekte, kot so ciganska noč, festival romske glasbe, tečaje, praznovanje dneva svetovnega dneva Romov (kot je bila tudi letošnja praznična proslava v dvorani kina Park, kjer so predstavili svojo dejavnost). Poleg tega ima društvo edino romsko gledališko skupino v državi, izdaja Romske novice, knjige, kot je Lunin prstan, ter romski zbornik.

KATERI LOKALNI ALI NACIONALNI INTERESI BODO ODLOČALI O KULTURNI DEDIŠČINI?

Naslov prispevka sem izbrala namenoma, saj so vsi zakonski nesmisli, o katerih bom govorila in ki smo jih v zadnjih letih deležni slovenski muzeji, skupek nacionalnih, lokalnih in političnih interesov, kjer je ostalo le malo prostora govoric kulturne dediščine. In zato smo mi, ki skrbimo za njo, poklicani, da spregovorimo v njenem imenu.

V Sloveniji smo že desetletje v prehodnem obdobju nenehnega spreminjanja zakonodaje, ki neposredno ali posredno zadeva tudi muzeje: pogoje za njihovo ustanavljanje, normative in standarde njihovega dela ter mrežo nacionalnih, specialnih, regionalnih in drugih muzejev. Ker pa je ta zakonodaja še vedno v pripravi, je trenutni položaj muzejev v Sloveniji zelo negotov, saj so se mnogi obviseli v nekakšni »pat poziciji«, ko sicer normalno delujejo kot javni zavodi, vendar pravno-formalno niso registrirani.

Namen mojega prispevka je predvsem opisati absurdnost razmer, v katerih smo. Čeprav nosi Pokrajinski muzej v Murski Soboti od svoje ustanovitve leta 1955 ime pokrajinski in mu je bilo že takrat določeno območje delovanja, je v sedanjih slovenskih razmerah njegov položaj skoraj smešen. Smo pokrajinski muzej v državi, ki formalno-pravno nima pokrajini, ampak so te trenutno le neformalne bodisi zgodovinske, bodisi geografske ali celo interesne, sestavlja pa jih poljudno število lokalnih skupnosti ali občin. Na območju mojega muzeja so bile pred letom 1995 te občine 4, danes pa jih je 26. Slovenija je država z okrog 200 občinami, brez vmesnih upravnih enot, čeprav ima tovrstne ustanove, npr. regionalne muzeje. Uvajanje nove lokalne samouprave so poleg strokovnih meril krojili prebivalci sami z odločanjem na referendumu. In so se odločili, da bodo živeli v majhnih občinah, za regionalne ustanove pa bi po njihovem - tako kot za nacionalne - morala poskrbeti država. Država pa nasprotno meni, da bi se v delovanju regionalnih ustanov moral videti lokalni interes, ni pa še uspela izdelati mehanizma, s katerim bi občine prisilila, da skrbijo za ustanove, ki so jih same ustanovile v nekem obdobju, ko so še bile skupaj in so razmišljale regionalno. Tem bolj, ker nadomestnih ustanov za te, ki že obstajajo, ni in jih glede na razpoložljiva finančna sredstva najbrž tudi ne bo. Pokrajinski muzej v Murski

Soboti je tako edini muzej na območju severovzhodne Slovenije, ki opravlja vse naloge splošnega regionalnega muzeja, odkar je bil ustanovljen, na istem območju, ki mu je bilo takrat določeno. Mi se pri svojem delu ne damo motiti, čeprav nam že nekaj časa ni več jasno, kdo je naš ustanovitelj, katero je dejansko območje našega dela in čigave so pristojnosti financiranja našega dela. Pri tem se doslej še ni zgodilo, da bi to financiranje izpadlo in bi zato lahko mirno čakali, da država uredi svoje posle, vendar bi to pomenilo, da nas ne zanima usoda naših zbirk in usoda našega strokovnega dela, predvsem tistega dela našega strokovnega dela, ki je opredeljeno kot javna služba pri skrbi za kulturno dediščino.

Muzeji so se v Sloveniji po drugi svetovni vojni registrirali po Zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti iz leta 1948, ali po Zakonu o varstvu naravne in kulturne dediščine iz leta 1981 - in njihovih podzakonskih aktov, ki so urejali to področje. Imeli pa smo tudi zakon o muzejih iz leta 1959 ter njegovo modifikacijo v skladu z novo zakonodajo iz leta 1965. V obeh je bilo jasno opredeljeno, kaj je muzej in kaj muzejska zbirka, kdo in kako lahko ustanavlja muzeje, kako se registrirajo, kdo so njegovi organi upravljanja in katere so naloge kolegija strokovnih delavcev, kakšni so standardi skrbi za muzejsko gradivo in kako se muzeji financirajo. To je bila zelo jasna in učinkovita zakonodaja, ki je upoštevala mednarodne standarde muzejskega dela in bi bila lahko še danes uporabna, če iz nje izločimo vse, kar je bilo odraz socialistične državne oziroma družbene ureditve v takratni državi. Tudi zakon iz leta 1981 je dovolj kakovostno in natančno opredelil področje muzejskega dela in pogoje za ustanovitev muzeja, ki so ga v bistvu lahko ustanovile vse pravne osebe, če so na podlagi predloženih dokazov o izpolnjevanju temeljnih pogojev za delo prejele soglasje najvišjega republiškega organa za kulturo. Veljali so trije osnovni pogoji za ustanovitev muzeja:

1. zbrano gradivo,
2. primerni prostori za hranjenje, razstavljanje in druge naloge,
3. ustrezen strokovni kader.

Obenem pa je bilo jasno določeno, da mora vsaka takratna občina zagotoviti varstvo naravne in kulturne dediščine na

svojem območju, s čemer je bila avtomatično določena mreža državnih in regionalnih oziroma medobčinskih ali občinskih muzejev ter sistem njenega financiranja. Muzeji so se financirali iz državnih sredstev, iz državnih in lokalnih sredstev ali zgolj iz lokalnih sredstev. Najbolj problematična v tem zakonu se mi zdi delitev kulturne dediščine na nepremično in premično, pri čemer za prvo skrbijo zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, za slednjo pa muzeji in arhivi. Seveda je vsem, ki se ukvarjamo s skrbjo za dediščino, jasno, da je le-ta nedeljiva in da je nujno skrbeti za njeno celovito ohranjanje. Kljub temu pa tej kategorizaciji sledi tudi najnovejša zakonodaja, ki jasno ločuje pristojnosti navedenih ustanov, premalo pozornosti pa namenja ravnem njihovega sodelovanja, ki lahko edino zagotovi celovit nadzor nad kulturno in naravno dediščino.

Zaradi pravne praznine, ki se je predvidevala z razpadom stare države - in ker je imela že prej probleme s pridobivanjem soglasij posameznih občin - se je Kulturna skupnost Slovenije leta 1990 odločila, da prevzame poleg nacionalnih tudi celotno financiranje regionalnih in nekaterih drugih lokalnih muzejev, ki so jih sicer ustanovile lokalne skupnosti in jih do tedaj v večinskem deležu tudi financirale. Takrat je bila to pametna poteza, s katero se je zavarovala dediščina pred različnimi lokalnimi in političnimi interesi, ki še niso bili ustrezno regulirani. Nova pravna razmerja na področju kulturne dediščine postavljata leta 1994 sprejeti Zakon o ureditvi javnega interesa na področju kulture in Zakon o varstvu kulturne dediščine z začetka leta 1999. Ta zakon določa, da »za izvajanje javne službe na področju varstva premične dediščine država ustanavlja državne muzeje, skupaj z lokalnimi skupnostmi pa določi mrežo pokrajinskih in mestnih muzejev, ki pokrivajo vse vrste premične dediščine in celotno območje Slovenije«. Zakon regulira osnovno muzejsko dejavnost, t.j. skrb za premično naravno in kulturno dediščino, kot javno službo ter našteva tudi druge vrste muzejske dejavnosti, obenem pa jasno določa, da morajo imeti za opravljanje te službe muzeji strokovno usposobljene delavce za vsa področja dejavnosti, prostote, tehnične možnosti in opremo za opravljanje strokovne dejavnosti.

Oba zakona imata veliko pomanjkljivost, sklicujeta se namreč na dokumente ali pravilnike, ki jih ni. Prvi se sklicuje na nacionalni kulturni program, s katerim bo potrebno, potem ko bo sprejet, uskladiti ustanovitvene dokumente ter na podlagi tega tudi nove statute in sistematizacijo delovnih

Vrtec na obisku v soboškem muzeju

mest. Po šestih letih nacionalnega kulturnega programa še ni. Drugi zakon se sklicuje na mrežo pokrajinskih in mestnih muzejev, za določitev katere je imela vlada na voljo 6 mesecev. Rok se je iztekel 4. avgusta 1999, mreže pa nikjer. V vladnih službah se danes zagovarjajo, da pač mreža muzejev ne pomeni nič, če ni normativov in standardov za delovanje, ki pa da jih oni namesto muzejev ne bodo delali. Mimogrede, muzeje so povabili k sodelovanju pred dvema mesecema, čeprav smo se jim nenehno ponujali. Še več, minister javno izjavlja, da tudi mreže ne bo, dokler se lokalne skupnosti ne bodo izrekle, v kateri regiji želijo živeti. In zopet bomo o kulturni dediščini odločali na referendumih, ki se tičejo lokalne samouprave, zanemarili pa dejstvo, da nam skrb zanjo narekujejo tako ustava kot omenjeni zakon in celo zakon o lokalni samoupravi. Pa naj se vrnem k standardom. Osnovno vodilo pri pripravljajanju standardov je po mnenju večine slovenskih muzealcev oziroma predstavnikov slovenskih muzejskih združenj to, da veljajo za vse muzeje enako in da v izhodišču nobeden muzej nima privilegiranega statusa. Status mu lahko opredeli le pomembnost zbirke, območje ali področje delovanja, raven strokovnega dela itn.

V Sloveniji nihče natančno ne ve, koliko muzejev in muzejskih zbirk imamo, tem

bolj, ker še ni opredeljen status galerij, ki imajo stalne zbirke, in tistih, ki so zgolj razstavišča. Za muzejske zbirke se pogosto uporablja ime muzej, čeprav to niso. Ime muzej nosijo različne stalne razstave v industrijskih obratih ali zasebne zbirke, ki v bistvu ne morejo biti registrirane kot muzej, ampak je njihova muzejska dejavnost le ena od številnih. Varstvo nad gradivom si zato morajo zagotoviti pri kateri od strokovnih ustanov, torej pri muzeju, ki je za to dejavnost tudi registriran.

Država se je dobro zavedala, da je s tem, ko je prevzela odgovornost financiranja od lokalnih skupnosti, ki so ustanoviteljice teh muzejev, izločila muzeje iz njihovega okolja in odgovornost le-tega zanje. Zato je začela pripravljati zakonodajo, ki bi to drugače regulirala in ponovno vrnila odgovornost za regionalne muzeje regijam. Po zakonu iz leta 1994 bi se tako morali v določenem roku vsi muzeji ponovno registrirati. Ker pa država nima formalnih regij, ker formiranje lokalne samouprave še ni končano, je priporočila vsem občinam, naj začasno ustanoviteljske pravice regionalnih muzejev prenesejo na občino, kjer je sedež muzeja. Mnoge občine tega iz različnih subjektivnih nagibov niso želele storiti, država pa ni imela mehanizma, da bi jih k temu prisilila. Tako se veliko muzejev ni ponovno registriralo. Položaj se je še

bolj zapletel, ko smo leta 1998 dobili zakon, ki dopolnjuje Zakon o financiranju občin, s katerim je bilo določeno, da vse občine dobijo 35% dohodnine, občine s sedeži regionalnih zavodov pa tudi obveznost financiranja le-teh. S tem načinom so bile občine, kjer so sedeži regionalnih ustanov, torej tudi Murska Sobota, nezadovoljne in so zato grozile, da bodo financiranje ukinile, država pa jim je povratno grozila, da jim bo v tem primeru samovoljno odvzela odmerjeni delež sredstev. Zmagale so občine, ker je Ustavno sodišče, na katerega so prenesle spor, presodilo v njihovo korist in naložilo vladi, da stvari čimprej zakonsko regulira, tako kot od nje zahtevajo že sprejeti zakoni. Država pa je še vedno, kot že vsa ta leta, sredi pripravljavanja zakonodaje in se zato obeša, kot že tolikokrat doslej, na začasne rešitve. Ena takšnih začasnih rešitev je tudi 30. člen zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije v letošnjem letu, ki obveznost financiranja regionalnih muzejev nalaga ustanoviteljem, soustanoviteljem ali njihovim pravnim naslednikom. Ob tem se je gladko spregledalo, da zaradi zakonskih nedoslednosti mnogi muzeji niti niso na novo ustanovljeni, nekateri imajo zaradi tega enega formalnega ustanovitelja, čeprav pokrivajo večja območja ipd. Tudi novi zakon torej ne upošteva z drugimi zakoni predpisanega enotnega varstva kulturne dediščine, ki bi od države in od vseh lokalnih skupnosti zahtevalo enake obveznosti. Mimogrede, tudi ta člen je že predmet ustavne presoje.

Kaj se bo torej zgodilo? Kateri lokalni ali nacionalni interesi bodo odločali o kulturni dediščini? Ne vem. Nekaj pa za gotovo vem: narodi in ljudje, ki jim je vseeno za bogastvo, ki so ga skozi tisočletja ustvarili rodovi in rodovi njihovih prednikov, si dediščine ne zaslužijo. Njim namreč ni mar identitete, ni jim mar, v kakšnem jeziku bodo govorili njihovi otroci in ni jim mar, kako jih bodo, potem ko bo globalizacija opravila svoje, klicali drugi. Vem tudi, da je država, ki ne razmišlja enakovredno o vsakem koščku svojega ozemlja, ki misli, da je znanje in denar koncentrirala v svojem popku, ta popek že davno izgubila. Bil je namreč nekje drugje (spomnimo se plakata ob 80. obletnici priključitve Prekmurja). Vem pa tudi, da mesto, ki želi biti mesto, ki želi in ki mora biti regionalno središče, to ne more biti z regionalnimi ustanovami v Mariboru. Imeti enega najboljših evropskih muzejev je premalo izrabljena priložnost, ki jo ima Murska Sobota za svojo promocijo, veliko večji turistični obisk in ne nazadnje za svojo podobo kulturnega mesta.

Metka FUJS

Zahodna stran soboškega gradu s kapelico

INFORMACIJA O POKRAJINSKEM MUZEJU

Skozí premično kulturno dediščino, ki jo je skozí zgodovino ustvaril človek, odseva naše vedenje o njem o njegovem odnosu do sveta, o njegovih potrebah in željah, o njegovem verovanju in umetnosti. Dediščina je torej del naše identitete, saj se skozí njo zrcali naša preteklost in skozí njo odseva naša bodočnost.

Še pred ustanovitvijo Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti je bilo varovanje dediščine odvisno od posameznih ljubiteljev (Prekmursko muzejsko društvo) in od Pokrajinskega muzeja v Mariboru (kjer je do leta 1955 vsa do tedaj zbrana naša dediščina). Prelomnica varovanja dediščine pomeni leto 1955, ko Okrajni ljudski odbor v Murski Soboti v sporazumu Sveta za prosveto in kulturo LRS na seji 21. 1. 1955 sprejme odločbo o ustanovitvi Pokrajinskega muzeja za Pomurje s sedežem v Murski Soboti. Njegove naloge so jasne in veljajo še danes: pridobivanje, varovanje, hranjenje, razstavljanje, raziskovanje in objavljanje premične dediščine v celotni pokrajini. Počasi, a vztrajno je pridobil dodatne prostore v soboškem gradu za razstave, depoje in delavnice. Od ustanovitve pa do osemdesetih let je bila prevlada etnologije očitna, danes pa vse muzejske stroke (arheologija, umetnostna-kulturna zgodovina,

etnologija, zgodovina in pedagogika) enakovredno vzajemno sodelujejo in se prepletajo. Od začetih 186 m² ima muzej danes 2000 m² površine. Leta 1990 smo postali upravljavci muzeja v Gornji Radgoni, uredili smo razstavo Oloris v Lendavi, muzejsko zbirko Radenske v Radencih in spominsko sobo dr. Antona Trstenjaka v Rodmošcih. Poleg osnovne dejavnosti – varovanja premične dediščine – je v muzeju zaživela raziskovalna, pedagoška, restavratorsko-konservatorska in razstavna dejavnost. Občasno smo prireditelji raznih zborovanj in mednarodnih simpozijev (Bronasta doba v Sloveniji, Ljudje ob Muri, Zborovanje slovenskih muzealcev, 80 let priključitve Prekmurja Sloveniji). Ena najpomembnejših novosti pa je izdajateljska dejavnost, pri kateri ima od leta 1991 Zbornik soboškega muzeja prvo mesto.

Po večletni prenovi muzejskih prostorov smo se zaposleni v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota odločili tudi za temeljito prenovo stalne muzejske razstave, ki je bila nesistematična, kronološko pomešana, po vsebini pa zastarela in neprimerna, saj je zanemarjala in odrivala na rob cela obdobja naše preteklosti in dejstvo, da je to pokrajina na robu slovenskega nacionalnega prostora, kjer se prepleta več narodov in religij. Za projekt

stalne razstave pa je bilo potrebno najprej poglobljeno raziskati pokrajino z vseh vidikov humanistično-družboslovnih ved, saj je veljala v slovenskem prostoru kot idilična dežela štokelj za nekaj posebnega, malodane eksotičnega. Kustosi muzeja smo se prav zaradi tega zavedali velike in odgovorne naloge, ki je bila pred nami: najprej raziskati ta kos slovenske zemlje v vseh pogledih in dobiti njeno pravo zgodovinsko, družbeno socialno, politično, gospodarsko, umetnostno in duhovno podobo ter jo nato predstaviti v obliki razstave. V jesenskih mesecih leta 1997 smo prenovljeno stalno razstavo Pripoved o življenju od prazgodovine do danes v pokrajini ob Muri odprli za javnost.

Seveda pa naše delo z odprtjem razstave nikakor ni končano. Zavedamo se, da muzej z novo preobleko mora biti naravnian na trg in odprt navzven kot živa in prijazna ustanova. V zadnjem času je v muzeju zaživela tudi pedagoška dejavnost, kar pomeni, da na poljuden, razumljiv in zanimiv način našim najmlajšim, osnovnošolcem in dijakom predstavljamo dediščino (učne ure, različne delavnice, delovni listi). Da bi zainteresirano javnost spodbudili k ogledu razstav (stalnih in občasnih), smo izdelali prospekt z osnovnimi podatki o muzeju in razstavi, bogat katalog, vodnike

po razstavi, plakate; navsezadnje pa se s svojo dejavnostjo predstavljamo tudi na internetu (www.pok-muzej-ms.si). V muzejski knjižnici z 12.000 strokovnimi knjižnimi enotami pomagamo tudi zunanjim uporabnikom.

Za svoje delo, ki ga muzejski delavci opravljamo z vso ljubeznijo in s posebnim odnosom do dediščine, smo prejeli številna priznanja in nagrade kot so: Plaketa mestne občine Murska Sobota, častno pohvalo na 16. Mednarodnem bienalu industrijskega oblikovanja, Valvazorjeva priznanja (najvišje muzejsko priznanje v Sloveniji) so dobili kustosi muzeja in Posebno priznanje Evropskega muzejskega foruma za nagrado Muzej Evrope, s katero smo se uvrstili med osem najboljših muzejev Evrope.

V program promocije muzeja štejeemo tudi njegovo vključevanje v turistično ponudbo mesta, pokrajine in države. Ponudbo pa bodo poleg muzejskega kataloga in vodnika po razstavi dopolnjevali vodniki po kulturnozgodovinskih in etnoloških spomenikih pokrajine ter lični spominki, katerih idejna zasnova je bila prikazana ob odprtju razstave. Velik izziv v prihodnosti pomenijo tudi stalne razstave posameznih zbirk, ki jih hranimo (Eberl, Kološa, Kondor). Ker pa naš muzej pokriva s svojo dejavnostjo celotno pokrajino ob Muri, načrtujemo tudi več muzejskih memorialnih ali posebnih zbirk, kjer bo predstavljeno specifično gradivo posameznega okolja (Gornja Radgona, Lendava, Beltinci, Rakičan).

Pokrajinski muzej v Murski Soboti je zaenkrat tudi edina ustanova za varovanje dediščine v naši pokrajini, saj nimamo ne Zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine (nepremične dediščine) in ne Pokrajinskega arhiva (smo tudi edina pokrajina v Sloveniji, ki teh zavodov nima) – pri teh uslugah smo namreč še zmeraj odvisni od mariborskih zavodov. Govorica dediščine oziroma naših spominov je sicer varovana z ustavnim določilom, vendar mora pri nas samih dozoreti spoznanje, koliko nam ta dediščina pomeni in koliko bo pomenila našim zanamcem.

Irena ŠAVEL

Likovna razstava profesorjev in dijakov

Ob praznovanja 80 letnice Gimnazije Murska Sobota je v soboški galeriji na ogled razstava, na kateri s svojimi deli sodelujejo učitelji likovnih predmetov ter akademski slikarji in kiparji - nekdanji dijaki. Razstavo je napovedal direktor Galerije Murska Sobota Franc Obal, Ravnateljica gimnazije M. Sobota, Regina Cipot pa jo je odprla z izbranimi besedami slavistke, ki je v otvoritvenem nagovoru povedala več od suhoparnih besed priložnostnih govorcev. Otvoritev razstave, ki jo je akademski slikar Ignac Meden, profesor na soboški gimnaziji, je popestril glasbeni nastop dijakin Anite in Klaudije. Na vabilu pa smo med drugim prebrali: »Osemdeset let je samo nekoliko daljše življenje posameznika, v zgodovinskem dogajanju nekega naroda pa naj sploh ne bi predstavljalo kakšnega pomembnega časovnega intervala. A prav v tolikšnem obdobju zadnjega časa se je zapolnila neka pot slovenskega naroda sploh in ne samo njegovega prekmurskega dela, saj je skorajda na koncu te poti končno postal nacija ter, naj bo sodba resnična, na način odprtosti zarisal svoje meje, na način dopuščanja svoj ustroj. Potemtakem tudi življenje naše slavljence, gimnazije, ne zdi več tako kratko. In v tej osvetlitvi lahko zanjo brez pretirane samo zaverovanosti rečemo, da so prav takšne ustanove kot je ona, nosilke ne najmanj pomembnih dogodkov v izpolnitvi narodovega življenja«, je v uvod svojega daljšega teksta zapisal umetnik, ki je tudi filozof.

Razstavo pa si je vredno ogledati, saj gotovo ni zanimiva le za dijake, ki jo doživljamo z nostalgijo ob prebiranju imen svojih profesorjev likovne vzgoje in umetnosti.

(bb)

FOTOKLUB MURSKA SOBOTA V LETU 2000

Pri Paseru na Jelovškovem bregu je bil sredi januarja redni občni zbor kulturnega društva Fotoklub Murska Sobota. Vodil ga je predsednik Jože Pojbič, navzoči člani pa so prisluhnili poročilu o delu in zaključnem računu društva za leto 1999. Iz njega je razvidno, da je klub dobro posloval, saj prinaša v to leto 200.000 tolarjev, nadaljuje pa razstave v kavarni Jelša ter delavnice v klubskih prostorih v Slovenski 52 - v Diani.

Tako kot lani bo tudi letos na pomlad društveni izlet in na njem posneto predstavili na razstavi. V program dela za tekoče leto pa so po razpravi vključili tudi organizacijo državne razstave, poleg treh samostojnih, dveh tematskih in razstave fotografij na prosto temo. Nadaljevali bodo tudi sodelovanje in izmenjavo razstav s fotoklubom iz Ingolstadta in Đurđevca ter poskušali privabiti nove člane.

Fotoklub Murska Sobota jih zdaj šteje 33, nov pa je predsednik. Na osebno željo Jožeta Pojbiča po razrešitvi sredi mandata je bil po njegovem predlogu na nadomestnih volitvah za predsednika izvoljen Jože Denko, ki bo nadaljeval začeto delo. (Kar dokazuje VI. klubska razstava fotografij na prosto temo, ki je na ogled v kavarni Jelša.)

Po predlogu upravnega odbora Fotokluba M. Sobota sta Jože Pojbič in Dominik Štajner za dosežene rezultate na fotografiskih razstavah pridobila naziv F2 - fotograf drugega razreda Foto zveze Slovenije, Jožetu Denku in Igorju Kolenku pa je bil podeljen naziv fotograf 3. Po pregledu evidence članstva so nekatere zaradi odsotnosti in neplačevanja članarine izbrisali.

Slepi in slabovidni v Murški Soboti

Edina tema je neznanje, trdi Anton Tonček Kos, predsednik medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota, ki šteje 210 članov. Na rednem letnem občnem zboru v februarju se jih je v hotelu Diana zbralo 107. Pazljivo so prisluhnili poročilom in besedam Huberta Verdника, predsednika Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, ki rad pride v Mursko Soboto in jih pohvali kot eno najdejavnějšíh društev v državi. Tokrat pričakujejo poleg besedne tudi denarno pomoč pri pridobitvi sredstev za nove društvene prostore, za katere so lani v pomurskih občinah dobili 2.121.628 tolarjev, skulpaj pa jih ima društvo za naložbo zbranih skoraj 15 milijonov. Veliko jim pomagajo Soboški Lionsi.

LETOS NOV TRGOVSKI CENTER

V središču mesta, kjer so bili nekoč prostori mariborske Jeklotehne, bo na pomlad celjski Engrotuš začel graditi poslovni objekt, ki je, kot so nam povedali v upravi mestne občine odkupil zemljišče.

Mestna občina je z odlokom sprejela spremembo zazidalnega načrta za območje med ulicami St. Rozmana, Gregorčičevo, Ulico arhitekta Novaka in Slovensko, opravila razpis za izdelavo načrta, sedaj pa poteka izbor izdelovanja načrta. Clejski Engrotuš bo na nekdanjih Jeklotehnihih parcelah, ki so v neposredni sosesčini trgovskega centra Šavel, postavil sodoben prodajni center s skladišči in etažno garažno hišo.

Starega mestnega jedra skorajda ni več, k sreči pa v njem tudi ne Jeklotehne v Cvetkovi ulici, kamor s svojimi skladišči gotovo ni sodila. Zemljišče je zdaj v lasti podjetnika Tuša, ki bo zgradil nov poslovni center ob Šavlovem centru.

IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA SOBOŠKEMU LETOS 870 MILIJONOV TOLARJEV, STA NA FEBRUARSKI TISKOVNI KONFERENCI ZAGOTOVILA ANDREJ GERENČER IN ANTON SLAVIC

Za večje naložbe naj bi šla večina v naslovu citirane vsote – 570 milijonov, preostalih 300 pa za manjše, med katere sodi težko pričakovana porodnišnica v pokrajini, kjer je več smrti kot rojstev. Obljubljenih 235 milijonov vsekakor ni malo, posebno še, ker so za 82 milijonov »olajšali« kmetijstvo ministrstvo, ki je za to območje tudi pomembno. Večji del naj bi prispevalo Ministrstvo za zdravstvo, že lani pa je bilo za izdelavo dokumentacije porabljenih 32 milijonov tolarjev.

Za gradnjo Pokrajinske in študijske knjižnice, ki je osrednja naložba letošnjega občinskega proračuna, bo Ministrstvo za kulturo letos zagotovilo 150 milijonov tolarjev in bo, kot kaže, zadnja kulturna naložba v državi. V celoti je vredna 1,2 milijarde, svoje pa bodo morale zanjo prispevati poleg mestne tudi druge pomurske občine, kar bo gotovo predmet pogajanj, če sodimo po dosedanjih slabih odzivih do gradnje, ki naj bi se predvidoma začela konec te pomladi.

V prihodnji pa se bo morda začela tudi gradnja nove ekonomske šole na dva hektarja veliki parceli, ki jo mora ob Noršinski cesti komunalno urediti občina, med tem ko bo državni proračun zanjo namenil 25 milijonov tolarjev (za gradbeno dokumentacijo).

Ali bo v spomeniško zaščiteni secesijski hiši v Slovenski ulici na veselje mladostnikov prvi McDonalds v Murski Soboti?

Nova gradnja in vodstvo policijske uprave

Policijska uprava Murska Sobota ima od začetka novembra minulega leta novega direktorja, Aleksandra Jevška. Na predno-voletnem klepetu je novinarje seznanil z delom policije v času božičnih in novoletnih praznikov. Na silvestrovo je bilo namreč v Pomurju kar 53 javnih prireditev ter številnih ognjemetov, da ne omenjamo »petardiade«, ki smo ji bili priča.

Na pogovoru z vodilnimi na policijski upravi smo izmenjali pričakovanja o nadaljnjem sodelovanju policistov in novinarjev pri pravočasnem in korektnem obveščanju javnosti.

O vzgojnem in preventivnem delu bi lahko poročali tudi v Soboških novinah, že sedaj pa vas lahko v njih seznanimo z novogradnjo. Zemeljska dela bodo začeli ob križišču Gregorčičeve ulice avgusta - na zemljišču, ki jim ga je brezplačno prenesla Mestna občina Murska Sobota. Pod skupno streho s policijsko upravo bo tudi policija, ki je zdaj v Slomškovi ulici. Vrednost naložbe je 90 milijonov tolarjev.

Zemljišče ob križišču ulic arhitekta Novaka in Gregorčičeve je rezervirano za novogradnjo Policijske postaje in uprave.

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85), 3. in 56. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Ur. list RS, št. 15/94), 46. a in 47. b člena Zakona o lokalni samoupravi (Ur. list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) ter 65. in 68. člena Statuta Mestne občine Murska Sobota (Ur. list RS, št. 23/99), je Svet KS Černelavci na seji dne 17. 2. 2000 sprejel

SKLEP o razpisu referendumu o uvedbi krajevnega samoprispevka za del krajevne skupnosti Černelavci - naselje Polana

1. člen

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v denarju za območje dela krajevnih skupnosti Černelavci - naselje Polana za obdobje 5 let, in sicer od 1. 6. 2000 do 31. 5. 2005.

2. člen

Referendum bo v nedeljo, 23. aprila 2000, od 7.00 do 19.00 v vaško-gasilskem domu v Polani.

3. člen

Sredstva, zbrana s samoprispevkom, bodo uporabljena za izvajanje naslednjega referendumskega programa in sicer za:

- izgradnjo pločnikov v naselju,
- izgradnjo avtobusnega postajališča,
- izgradnjo parkirišča pri pokopališču,
- sofinanciranje obnove cest v naselju,
- vzdrževalna dela na vaško-gasilskem domu,
- ostala vzdrževalna dela na objektih in napravah.

Za izvršitev tega programa bo potrebno po oceni 18.000.000,00 SIT. Iz samoprispevka se bo po oceni zbralo 10.000.000,00 SIT, preostala sredstva pa bodo zagotovljena iz drugih virov.

4. člen

Zavezanci za samoprispevek so krajani s stalnim bivališčem v naselju Polana ter lastniki nepremičnin, ki nimajo stalnega prebivališča v naselju.

Samoprispevek bodo plačevali zavezanci iz 1. odstavka tega člena v denarni obliki, in sicer v naslednji višini:

- 2% mesečno od neto plač zaposlenih,
- 1% mesečno od neto pokojnin, razen od pokojnin z varstvenim dodatkom,
- 4% od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti,
- 3% mesečno samostojni podjetniki od zavarovalne osnove, od katere plačujejo prispevke za obračun prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje s stalnim bivališčem v naselju Polana,
- 3% mesečno od povprečne plače v gospodarstvu RS za preteklo leto, zaposleni v tujini,
- 100 DEM letno v tolarški protivrednosti lastniki nepremičnin v naselju Polana, ki nimajo stalnega bivališča v naselju Polana.

5. člen

Plačevanja samoprispevka so oproščeni zavezanci v skladu z 12. členom Zakona o samoprispevku.

6. člen

Na referendumu glasujejo volivci neposredno in tajno z glasovnico, ki je opremljena s pečatom krajevnih skupnosti Černelavci in z naslednjim besedilom:

Krajevna skupnost Černelavci - naselje Polana

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 23. aprila 2000 o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju za naselje Polana, ki se uporabi za:

- izgradnjo pločnikov v naselju,
- izgradnjo avtobusnega postajališča,
- izgradnjo parkirišča pri pokopališču,
- sofinanciranje obnove cest v naselju,
- vzdrževalna dela na vaško gasilskem domu,
- ostala vzdrževalna dela na objektih in napravah.

Zavezanci bodo plačevali samoprispevek v

višini, ki je določen v 4. členu sklepa o razpisu referendumu.

GLASUJEM

ZA

PROTI

Glasuje se tako, da se obkroži beseda ZA, če se glasovalec strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma PROTI, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

7. člen

Pravico glasovati na referendumu imajo krajani, ki so vpisani v splošni volilni imenik za naselje Polana.

8. člen

Krajevni samoprispevek je izglasovan, če je za uvedbo samoprispevka glasovala večina vseh volivcev v naselju Polana.

9. člen

Sredstva samoprispevka se bodo zbirala na žiroračunu Krajevnih skupnosti Černelavci.

10. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje referendumskega programa je odgovoren Svet KS in vaški odbor naselja Polana.

11. člen

Postopek za izvedbo referendumu vodi volilna komisija KS Černelavci, pri čemer smiselno uporablja določila Zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Finančna sredstva za izvedbo referendumu zagotovi KS.

12. člen

Ta sklep se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije. Kot dan razpisa se šteje 24. marec 2000, od tega dne začnejo teči roki za opravila, ki so potrebna za izvedbo referendumu. Sklep se objavi tudi na krajevno običajen način.

Številka: 19/2000
Černelavci, 17. februarja 2000

Predsednik sveta
krajevne skupnosti Černelavci
Jožef RECEK, l.r.

Na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Ur.l. SRS št. 38/81, 21/86 in 15/91) in 19. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. list RS št. 32/93), Zakona o Zdravstvenem varstvu rastlin (Ur. list RS št. 82/94) in 25. člena Zakona o prekrških (Ur. list SRS št. 29/83, 47/87, in 5/90 in Ur. list RS št. 10/91, 13/93, 66/93, 61/96 in 35/97) ter 17. člena Statuta Mestne občine Murska Sobota (Ur.l. RS št. 23/99) in 16. člena Statuta občine Tišina (Ur. l. RS št. 23/99) sta mestni svet Mestne občine Murska Sobota na 6. seji, dne 18. maja 1999 ter občinski svet občina Tišina na 11. seji, dne 15. oktobra 1999, sprejela

O D L O K O ZAVAROVANJU VODNIH VIROV ČRNSKE MEJE, KROG IN FAZANERIJA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Odlok določa zaščitne (varstvene) pasove in ukrepe za zavarovanje vodnih zajetij:

1. Črnske meje pri Murski Soboti
2. Krog
3. Fazanerija

2. člen

Ukrepi za varovanje in sanacijo zaščitnih pasov vodnih virov v občini Murska Sobota so določeni z dokumentacijo, ki jo je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota - projekt št. 6/92.

Dokumentacija ima naslednjo vsebino:

1.0 Tekstualni del

- 1.1 Uvod
- 1.2 Definicija območij
- 1.3 Analiza obstoječega stanja
- 1.4 Analiza negativnih vplivov
- 1.5 Predlogi za sanacijo in zaščito
- 1.6 Soglasja, mnenja, smernice

2.0 Grafični del

1. Pregledna karta območij M 1:25000
2. Večji vodni viri v občini Murska Sobota M 1:50000
3. Definicija varstvenih pasov - Črnske meje M 1:10000
4. Definicija varstvenih pasov Krog M 1:10000
5. Definicija varstvenih pasov - Fazanerija M 1:10000
6. Najožji varstveni pas - Krog M 1:2500
7. Najožji varstveni pas - Črnske meje M 1:2500
8. Najožji varstveni pas - Fazanerija M 1:2500

9. Namenska raba površin (13 kart) M 1:5000
10. Načini urbanističnega urejanja M 1:25000
11. Negativni vplivi - Črnske meje M 1:10000
12. Negativni vplivi - Krog M 1:10000
13. Negativni vplivi - Fazanerija

II. DEFINICIJA ZAŠČITNIH (VARSTVENIH) PASOV

3. člen

Zaščitni pasovi črpališč Črnske meje, Krog in Fazanerija so razdeljeni v:

- najožji zaščitni (varstveni) pas z najstrožjim režimom zavarovanja - cona I.
- ožji zaščitni (varstveni) pas s strogim režimom zavarovanja - cona II.
- širši zaščitni (varstveni) pas s higiensko-tehničnim režimom zavarovanja - cona III. A in cona III. B
- vplivni varstveni pas - brez posebnih ukrepov.

4. člen

Najožji varstveni pas (cona I.) obsega neposredno okolico objektov za oskrbo s pitno vodo, kjer obstaja možnost neposrednega vpliva na količino in kakovost pitne vode. Zanj velja najstrožji režim zavarovanja.

Ožji varstveni pas (cona II.) je območje, s katerega se zbirajo in pretakajo površinske in podzemne vode proti zajetju in kjer obstaja možnost posrednega ali neposrednega vpliva na količino in kakovost pitne vode. Zanj velja strog režim zavarovanja.

Širši varstveni pas (cona III. A in III. B) je območje, s katerega odtekajo površinske in podzemne vode proti zajetju in kjer je še možen vpliv na kvaliteto vode v zajetjih. Zanj velja higiensko-tehnični režim varovanja.

Širši varstveni pas - cona III. pri črpališču Krog je območje, s katerega bodo intenzivneje odtekale vode proti zajetju po razširitvi črpališča (s sedanjih 70 l/s na 200 l/s) in ga je potrebno varovati že v tej fazi.

Vplivni varstveni pas je območje na katerem se zbirajo padavine, ki ponikajo pod površje in tečejo v smeri vodnih zajetij, ali se zbirajo in površinskih odvodnikih, ki imajo smer toka v smeri toka podtalnice. Vplivni varstveni pasovi niso definirani.

III. MEJE VARSTVENIH PASOV

5. člen

1.0 VARSTVENI PASOVI ZAJETJA V ČRNSKIH MEJAH

- 1.1 Najožji zaščitni pas - cona I (ograjeno območje) obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil v k.o. MURSKI ČRNCI 24, 25, 26, 27, 28, 29, 54, 55, 56, 57; k.o. VEŠČICA 358/2.

- 1.2 Ožji zaščitni pas - cona II. obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil v k.o. MURSKI ČRNCI 18, 19, 20, 21, 22, 23, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39/1, 40/1, 40/2, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 1007, 1113; k.o. KUPŠINCI 42/2, 43, 44, 45, 46, 49, 50/1, 50/2, 51, 52/1, 52/2, 53, 54, 55, 56, 57, 58/1, 58/2, 59/1, 59/2, 60, 61, 62/1, 62/2, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70/1, 70/2, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79/1, 79/2, 80, 81, 910; k.o. VEŠČICA 354/1, 355/2, 356/2, 357/1, 357/2, 357/3, 358/1, 359/1, 360, 361/1, 361/2, 361/3, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368/1, 369, 370/1, 370/2, 371, 372, 373, 374/1, 374/2, 375/1, 375/2, 376, 377/1, 377/2, 378, 379, 536/1, 536/2, 537, 538, 539/1, 539/2, 540, 541, 542, 543, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552.

- 1.3 Širši zaščitni pas - cona III. A leži na območju, ki ga omejujejo naslednje točke s koordinatami:

točka	y	x
8	5 586 398	5 168 642
11	5 585 716	5 170 129
12	5 584 304	5 169 052
9	5 585 572	5 168 012

- 1.4 Širši zaščitni pas - cona III. B leži med točkami z naslednjimi podatki:

točka	y	x
11	5 585 716	5 170 129
13	5 583 556	5 174 837
14	5 580 311	5 172 346
12	5 584 304	5 169 052

6. člen

2.0 VARSTVENI PASOVI ZAJETJA V KROGU

- 2.1 Najožji zaščitni pas - cona I. (ograjeno) obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil v k.o. KROG 510/5, 519/3, 519/5, 520/2, 521/2, 523/2, 524/2, 525/2, 526/2, 531/2, 533/2, 534/2, 535/2, 536/2, 537/2, 538/1, 538/5, 539/3, 539/4.

2.2 Ožji zaščitni pas - cona II. obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil v

k.o. SATAHOVCI 450/1, 450/2, 450/3, 450/4, 450/5, 450/6, 450/7, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 508/1, 508/2, 509/1, 509/2, 510/1, 510/2, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518/1, 518/2, 518/3, 519/1, 519/2, 519/3, 520, 521, 522/1, 522/2, 523/1, 523/2, 524/1, 524/2, 525, 526, 527, 528, 529, 531/1, 531/2, 532/1, 532/2, 533/1, 533/2, 533/3, 534, 539, 540, 541, 542, 549, 550, 551, 552, 555/1, 555/2, 556/1, 556/2, 557, 558, 561, 562, 563, 564, 568, 569, 574, 575, 576, 581, 582, 589, 590, 1244, 1258/2, 1260;

k.o. KROG 299, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 408/1, 409/1, 409/2, 410, 411, 412, 413/1, 413/2, 414/1, 414/2, 415/1, 415/2, 416, 417, 418, 419/1, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 431, 433/1, 433/2, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 446/1, 446/2, 447/1, 447/2, 448, 449, 450/1, 450/2, 451/1, 451/2, 452/1, 452/2, 453/1, 453/2, 454, 455, 456/1, 456/2, 457/1, 457/2, 458/1, 458/2, 459/1 460, 461, 462, 463/1, 464/1, 464/2, 464/3, 464/4, 465/1, 465/2, 465/3, 466, 467, 468, 469, 470, 471/1, 471/2, 472/1, 472/2, 473/1, 473/2, 474/1, 474/2, 476/1, 476/2, 477/1, 477/2, 478, 479, 480/1, 480/2, 481/1, 481/2, 482, 483, 484, 485/1, 485/2, 486/1, 486/2, 486/3, 487/1, 487/2, 488/1, 488/2, 488/3, 489/1, 489/2, 489/3, 490/1, 490/2, 490/3, 491/1, 491/2, 491/3, 492, 493, 494/1, 494/2, 494/3, 495/1, 495/2, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505/1, 505/2, 506, 507/1, 507/2, 508, 509, 510/1, 510/4, 510/6, 511, 512, 513/1, 513/4, 514/1, 514/2, 515, 516, 517, 518, 519/1, 519/2, 519/4, 520/1, 520/3, 521/1, 522/1, 522/2, 523/1, 523/3, 524/1, 524/3, 525/1, 526/1, 527, 528, 529, 530, 531/1, 532, 533/1, 534/1, 535/1, 537/1, 538/2, 538/3, 538/4, 539/1, 539/2, 540/1, 540/2, 541, 542, 543, 544, 553/1, 553/2, 554, 555, 556/1, 556/4, 557, 558, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671/1, 671/4, 672, 673, 674/1, 674/2, 675, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683/1, 683/2, 683/3, 684, 685, 686/1, 687, 688/1, 689, 690, 938, 942/1, 942/2, 945/1, 945/2, 946, 949, 950, 953, 954, 955, 959/1, 959/2, 960, 963, 964, 967, 968, 971, 972, 973, 976, 979, 981, 982, 983, 984/1, 984/2, 989/1, 989/4, 990, 993, 994/1, 994/2, 995, 996, 1000, 1001, 1002, 1006, 1007, 1010/1, 1011/1, 1011/2, 1011/3, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1591/2, 1598/1, 1598/2, 1610/2, 1612/1, 1612/2.

2.3 Širši zaščitni pas - cona III. A leži med točkami z naslednjimi podatki:

točka	y	x
11	5 585 544	5 164 502
15	5 584 665	5 164 914
16	5 584 350	5 163 957
12	5 585 266	5 163 656

2.4 Širši zaščitni pas - cona III. B leži med točkami z naslednjimi podatki:

točka	y	x
15	5 584 665	5 164 914
17	5 583 277	5 165 243
16	5 584 350	5 163 957

2.5 Širši zaščitni pas - cona III. leži med točkami z naslednjimi podatki:

točka	y	x
18	5 586 324	5 164 518
19	5 585 639	5 164 744
20	5 583 986	5 165 238
17	5 583 277	5 165 243
21 L.b. Mura	5 586 153	5 163 441

7. člen

3.0 VARSTVENI PASOVI ZAJETJA V FAZANERIJU

3.1 Najožji zaščitni pas - cona I. obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil v

k.o. MURSKA SOBOTA 9, 458, 459.

3.2 Ožji zaščitni pas - cona II. obsega zemljišča naslednjih parcelnih števil

k.o. MURSKA SOBOTA 1, 2, 3, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16, 17/1, 17/2, 18/1, 18/2, 381, 382, 383, 385, 387, 455, 456/1, 456/2, 457/1, 457/2, 457/3, 457/4, 460, 462, 463, 464/1, 464/2, 464/3, 464/4, 465/5, 465/7, 465/8, 482, 483, 485, 487, 489, 490, 491, 493, 495, 496/2, 496/3, 4049, 4050/1, 4050/2, 4051, 4052, 4053, 4054, 4055, 4057, 4059, 4060, 4061, 4062, 4063, 4064, 4078/1, 4085, 4086, 4094, 4095, 4096, 4097, 4098, 4099.

3.3 Širši zaščitni pas - cona III. A leži med naslednjimi točkami:

točka	y	x
7	5 589 120	5 170 090
8	5 588 570	5 170 240
9	5 587 950	5 169 750
10	5 587 910	5 169 795
11	5 588 860	5 170 545
12	5 589 160	5 170 155

3.4 Širši zaščitni pas - cona III. B leži med naslednjimi točkami:

točka	y	x
10	5 587 910	5 169 795
11	5 588 860	5 170 545
13	5 588 640	5 170 840
14	5 587 690	5 170 080

Navedeni varstveni pasovi so razvidni iz grafičnih prilog, ki so sestavni del dokumentacije, sprejete s tem odlokom.

8. člen

4.0 Varstveni pasovi ostalih virov pitne vode

Ostali viri pitne vode v Mestni občini Murska Sobota (lokalna vaška črpališča, vodnjaki in zajemališča pitne vode) nimajo definiranih varstvenih pasov in niso predmet tega odloka.

Za vsako odvzemališče pitne vode posebej je potrebno na podlagi geoloških in ostalih ekspertiz določiti območja varovanja ter naknadno sprejeti ustrezne ukrepe z odlokom.

IV. UKREPI ZA VAROVANJE IN SANACIJO POSAMEZNIH VARSTVENIH PASOV

9. člen

1.0 NAJOŽJI VARSTVENI PAS Z NAJSTROŽJIM REŽIMOM ZAVAROVANJA - CONA I.

1. Najožji varstveni pas mora biti ograjen z žično ograjo, višine najmanj 2,00 m.
2. Lastnik zemljišča v coni I. je lahko le upravljavec vodnega vira in vodovoda.
3. Znotraj ograje so prepovedani posegi in dejavnosti, ki niso v direktni povezavi s funkcijo črpališča.
4. Neposredna okolica črpališča mora biti tlakovana z urejenim odtokom preko lovilcev maščob, ostala površina pa mora biti zatravljena in zasajena z nizkim drevjem in grmičevjem.
5. Vzdrževanje trave in gozda je omejeno na košnjo in čiščenje. Uporaba gnojil in fitofarmaceutskih sredstev ni dovoljena.
6. Pomožni objekti, ki so potrebni za obratovanje črpališča, morajo biti odmaknjeni od vodnjaka nizvodno.
7. V cono I. imajo dostop samo osebe, ki so zaposlene na črpališču in v inšpekcijskih službah, zdravstvena služba oz. druge osebe, vendar samo z dovoljenjem upravljavca.

10. člen

2.0 OŽJI VARSTVENI PAS S STROGIM REŽIMOM ZAVAROVANJA - CONA II.

V ožjem varstvenem pasu s strogim režimom zavarovanja je prepovedana gradnja:

- vseh vrst objektov (stanovanjskih, gospodarskih, kmetijskih, industrijskih, obrtnih, športnih in drugih)
- skladišč nafte in naftnih derivatov
- cest, železnic in vseh vrst transportnih objektov
- naftovodov
- novih objektov za črpanje vode iz podtalja
- kanalizacijskih kolektorjev, čistilnih naprav, kanalizacijskih ponikovalnic in greznic
- talnih silosov.

V ožjem varstvenem pasu je prepovedano opravljati naslednje dejavnosti:

- pranje vozil, menjava olja in polnjenje rezervoarjev z nafto ali naftnimi derivati
- eksploatacija gramoza
- urejanje ribnikov
- odlaganje vseh vrst odpadkov (komunalnih, gradbenih, živalskih in posebnih)
- tranzitni promet z nafto, tekočimi naftnimi derivati in drugimi nevarnimi snovmi
- regulacija potoka Dobel
- zemljišča v drugi coni se odkupijo.

Omejitve za kmetijsko dejavnost:

- agrotehnični ukrepi gnojenja ter uporaba fitofarmaceutskih sredstev so bodo podrobno obdelani v Pravilniku gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih, kmetijah in posevkih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija.

11. člen

Pod posebnimi pogoji so na ožjem varstvenem pasu dopustni naslednji posegi:

- pogozditev novih površin
- sanacija obstoječih gramoznic in divjih odlagališč
- sanacija in rekonstrukcija cest, dovoznih poti in mostov
- ponikanje meteorne vode
- sanacija in adaptacija obstoječih rekreacijskih objektov in površin.

12. člen

Vsi posegi navedeni v 11. členu tega odloka morajo biti definirani v posebnih strokovnih podlagah (ureditveni načrti, sanacijski načrti, lokacijska dokumentacija), na podlagi katerih se pridobi soglasje zdravstvene inšpekcije. Brez soglasja zdravstvene inšpekcije upravni organ ne more izdati dovoljenja za noben poseg v ožjem varstvenem pasu.

13. člen

3.0 ŠIRŠI VARSTVENI PAS S HIGIENSKO-TEHNIČNIM REŽIMOM ZAVAROVANJA - DELJENO V CONO III. A IN CONO III. B

V širšem varstvenem pasu - coni III. A, coni III. B in coni III. (Krog) je prepovedano graditi:

- nečiste industrijske obrate in industrije, ki rabijo veliko tekočih naftnih derivatov
- energetske obrate na pogon s tekočimi naftnimi derivati
- ponikovalnice fekalnih vod
- skladišča nevarnih in vodi škodljivih snovi
- naftovode
- nove vodnjake za eksploatacijo večjih količin vode iz podtalja.

Obenem je prepovedano odlaganje komunalnih in drugih odpadkov.

V conah III. A in III. B je omejeno še:

- namakanje
- uporaba fitofarmaceutskih sredstev in drugih vodi škodljivih snovi
- časovno in količinsko omejena uporaba gnojevke in dušikovih mineralnih gnojil
- odkopavanje tal in odvoz zemlje
- odstranjevanje vegetacije ob potokih in gramoznicah ter gozdovih
- skladiščenje gnoja in kompostiranje rastlinskih odpadkov na kmetijskih površinah.

14. člen

V coni III. A so dodatno prepovedane še naslednje dejavnosti:

- tranzitni promet z nafto in tekočimi naftnimi derivati in
- pranje vozil in strojev ob potokih in gramoznicah.

15. člen

Na širšem varstvenem pasu - v coni III. A, III. B in coni III (Krog) so pod posebnimi pogoji dopustni naslednji posegi:

- gradnja stanovanjskih, gospodarskih, industrijskih, obrtnih in rekreacijskih objektov pod pogojem, da je v naseljih ali območjih gradnje urejena kanalizacija. Dopustna je le gradnja čiste industrije in obrti, oz. dejavnosti, za katero se v lokacijskem postopku pridobi ustrezno pozitivno soglasje sanitarne inšpekcije,
- gradnja skladišč nafte in naftnih derivatov s kapaciteto posamezne cisterne do 10 m³, skupna kapaciteta skladišča ne sme presegati 50 m³. Skladišča nafte in tekočih naftnih derivatov morajo ustrezati Pravilniku o spravljanju in hrambi kurilnega olja in Pravilniku o tem, kako morajo biti grajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za

nevarne in škodljive snovi. V teh skladiščih se nafta in naftni derivati lahko pretakajo le na urejenih nepropustnih pretakališčih, ki imajo urejen odtok preko lovilcev maščob. Priključek na meteorno kanalizacijo se lahko izvede le preko povratnega zasuna,

- sanacija vseh divjih odlagališč in vseh obstoječih gramoznic. Sanacija se lahko izvaja le na podlagi ustreznih strokovnih podlag in pod strokovnim vodstvom.

16. člen

V coni III. B je dopusten promet z nafto in naftnimi derivati z omejitvijo hitrosti vožnje v skladu z zakonom o varnosti cestnega prometa.

Dopustna je tudi gradnja kanalskih kolektorjev pod pogojem, da so v nepropustni izvedbi.

Dopustne so regulacije obstoječih potokov pod pogojem, da se ohrani trasa struge in da se v največji možni meri ohrani obvodna vegetacija. Regulacijska dela ne smejo znižati gladine podtalnice.

17. člen

Pri posegih v širšem varstvenem pasu je potrebno upoštevati še naslednje pogoje:

- na kanalizacijsko omrežje ali greznice morajo biti priključeni tudi vsi začasni objekti in vsa večja gradbišča.
- s celotnega območja (kjer je dopustno skladiščenje in pretakanje nafte in naftnih derivatov) mora biti urejen odvoz odpadnih olj.

V. OSTALI POGOJI

18. člen

Za vse posege, navedene v 15. členu tega odloka mora:

- podati svoje soglasje zdravstvena inšpekcija, ki preveri tudi obstoječe ali nove dejavnosti,
- investitor pridobiti mnenje upravljavca vodnooskrbnega sistema.

Po potrebi mora biti pred izdajo dovoljenja za poseg pri katerem se pričakujejo negativni vplivi na podtalje izdelana Presoja vplivov na okolje.

19. člen

Na glavni cesti G 1/3 se od naselja Tropovci do katastrske meje med k.o. Veščica, Černelavci in Krog omeji hitrost vožnje za cisterne z nevarnimi snovmi v skladu z zakonom o varnosti cestnega prometa.

VI. OZNAČBA VARSTVENIH PASOV

20. člen

Ožji in širši varstveni pasovi se označijo z opozorilnimi tablamami. Table se postavijo na meji posameznega varstvenega pasu ob cestah in poteh, v skladu s predlogom iz grafične priloge.

Table so pravokotne oblike, modre barve z belim napisom in vsebino:

- ožji varstveni pas vodnega vira
- širši varstveni pas vodnega vira.

Na obeh vrstah tabel mora biti naveden še naslov, oz. telefonska številka organa in organizacije, ki ga je potrebno poklicati v primeru nesreče.

Table je dolžan postaviti in vzdrževati upravljavec črpališč.

VII. KAZENSKÉ DOLOČBE

21. člen

Z denarno kaznijo od 100.000 SIT do 360.000 SIT se kaznuje organizacija ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če:

1. ne omeji cono najstrožjega režima z zaščitno ograjo
2. če ne postavi in vzdržuje opozorilnih tabel
3. izvaja, ali dopusti izvajanje posegov znotraj ograjenega območja, ki niso v funkciji odvzema voda ali v funkciji črpališča
4. ne uredi okolice črpališča v skladu s 4. točko 9. člena
5. ne locira pomožnih objektov v skladu s 6. točko 9. člena
6. dopusti vstop v ograjeno območje osebam, ki nimajo ustrezne dovolilnice
7. gradi ali adaptira objekte, naprave in površine v nasprotju z določili tega odloka (10. člena)
8. opravlja dejavnosti, ki so navedene v 10. členu tega odloka
9. ne omeji uporabo gnojevke in gnoja v predpisanem času, ter uporabe gnojil in zaščitnih sredstev v skladu s Pravilnikom gospodarjenja na kmetijskih površinah, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija
10. pase živino na območju ožjega varstvenega pasu, in odvažata humus ali neustrezno odstranjuje vegetacijo izven normalnega kontroliranega vzdrževanja biotopa
11. izvaja raziskovalne ali eksploatacijske vrtnice.

Z denarno kaznijo od 30.000 SIT do 60.000 SIT se kaznuje za prekršek tudi

odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

22. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 SIT do 200.000 SIT se kaznuje organizacija ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti če:

- gradi objekte ali naprave in opravlja dejavnosti, navedene v 13. členu tega odloka
- opravlja dejavnosti, navedene v 14. členu tega odloka
- opravlja dejavnosti v nasprotju s 15., 16. in 17. členom tega odloka.

Z denarno kaznijo od 15.000 SIT do 30.000 SIT se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

VIII. NADZOR

23. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka izvajajo:

- pristojne inšpekcijske službe,
- organi Policije.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen

Za kmetijska zemljišča znotraj varstvenih pasov zajetij Črnske meje, Krog in Fazanerija je izdelan Pravilnik gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija.

Uporabnikom in lastnikom zemljišč, na katerih je s tem odlokom prepovedana ali omejena uporaba agrotehničnih sredstev, pripada zaradi omejitve možnosti pridobivanja dohodka, odškodnina. Vsak upravičenec do odškodnine mora voditi evidenco uporabe agrotehničnih sredstev.

Višina odškodnine, način izplačila in kontrola kmetovanja je določena v Pravilniku gospodarjenja na kmetijskih površinah, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija.

25. člen

Za odpravo negativnih posledic v vodovarstvenih območjih mora biti v roku 6 mesecev od uveljavitve tega odloka izdelan Program sanacije, ki ga sprejmeta mestni svet Mestne občine Murska Sobota in svet Občine Tišina. V programu morajo biti navedeni potrebni sanacijski ukrepi, dinamika izvajanja, nosilci izvajanja

in ocena potrebnih finančnih sredstev. Sanacijska dela v posameznih varstvenih pasovih morajo biti končana v dveh letih od uveljavitve tega odloka.

26. člen

Na mejah posameznih varstvenih pasov je potrebno namestiti ustrezne piezometre in za sprotno kontrolo pretokov v roku enega leta od dneva uveljavitve tega odloka ter v tem času zagotoviti in vzpostaviti ustrezno kontrolo in evidenco pretokov.

27. člen

Za območje varstvenih pasov je potrebno voditi naslednje evidence potencialnih onesnaževalcev:

- skladišča za nafto, naftne derivate, nevarne snovi
- evidenca kmetijskih zemljišč za katera je potreben program gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih
- evidenca cest, na katerih je prepovedan promet nevarnih snovi
- evidenca kakovosti odpadnih vod
- evidenca vnosa snovi v tla.

Vsebino in način vodenja predpiše župan Mestne občine v 6 mesecih od uveljavitve odloka.

28. člen

Upravljavec mora ožje varstvene pasove označiti z opozorilnimi tablamami v skladu z 20. členom odloka v roku 3 mesecev, širše varstvene pasove pa v 6 mesecih od uveljavitve tega odloka.

29. člen

Vsi upravni postopki v zvezi s posegi v prostor, pričeti pred uveljavitvijo tega odloka, za katere do uveljavitve tega odloka ni bila izdana upravna odločba, se dokončajo v skladu z določili tega odloka.

30. člen

Z veljavnostjo tega odloka preneha veljati Odlok o zaščitnem pasu okrog zajetja pitne vode za vodovod mesta Murska Sobota (Uradne objave, št. 9/78).

31. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Številka: 355-1/97

V Murski Soboti, dne 15. oktobra 1999

Župan Občine Tišina
Alojz FLEGAR, I. r.

Župan Mestne občine Murska Sobota
Anton SLAVIC, I. r.

Na podlagi 27., 29. in 37. člena Zakona o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 32/93 in 1/96), 46. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur.l. RS, št. 82/94), določil Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur.l. RS, št. 68/96), določil Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur.l. RS, št. 68/96), 17. člena Statuta Mestne občine Murska Sobota (Ur.l. RS, št. 23/99) in določil Odloka o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija v mestni občini Murska Sobota (Ur.l. RS, št.) sta občinski svet Občine Tišina na 11. seji, dne 15. oktobra 1999 ter mestni svet Mestne občine Murska Sobota na 13. seji, dne 21. marca 2000, sprejela

PRAVILNIK GOSPODARJENJA NA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH, KMETIJAH IN POSESTVIH NA VODOVARSTVENEM OBMOČJU ČRNSKE MEJE, KROG IN FAZANERIJA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Pravilnik določa:

- Režim kmetovanja na vodovarstvenem območju
- Mejne vrednosti za vnos snovi v ali na kmetijska zemljišča na vodovarstvenem območju
- Časovne in količinske omejitve rabe organskih in mineralnih gnojil ter pripravkov za varstvo rastlin na vodovarstvenem območju
- Način in pogoje vrednotenja in upravičenosti za odškodnine za omejitve kmetovanja
- Način nadzora in kontrole.

2. člen

Pojmi imajo v tem pravilniku naslednji pomen:

1. Vnos snovi v tla ali na tla je izpuščanje, oddajanje oziroma odlaganje nevarnih snovi ali rastlinskih hranil pri vnašanju blata čistilnih naprav, pri namakanju in gnojenju z živinskimi ali rudninskimi gnojili.
2. Letni vnos snovi v tla je vnos snovi v tla v obdobju enega koledarskega leta.
3. Mejna vrednost letnega vnosa nevarnih snovi v tla je količina letnega vnosa, pri kateri so učinki ali vplivi na zdravje človeka ali okolje še sprejemljivi.
4. Mejna vrednost letnega vnosa rastlinskih hranil pri gnojenju tal je količina letnega vnosa, ki še ne presega rastlinam potrebnega krogotoka hranil.
5. Nevarne snovi so snovi ali skupine snovi, ki se vnašajo v tla z blati čistilnih naprav, kompostom ali muljem ali pri namakanju rastlin in ki zaradi svojih lastnosti, količine ali gostote negativno vplivajo na rabo tal ali na kakovost podtalnice.
6. Rastlinska hranila so dušik, fosfor in kalij v živinskih in rudninskih gnojilih, v blatu čistilnih naprav in v kompostu.
7. Živinsko gnojilo je hlevski gnoj, gnojevka in gnojnica. Hlevski gnoj so iztrebki domačih živali, kot sta blato in seč pomešani s steljo. Gnojevka so iztrebki domačih živali brez stelje, z večjim ali manjšim dodatkom vode. Gnojnica je mešanica seča domačih živali z vodo in snovmi, ki nastanejo iz seča zaradi naravne presnove.
8. Tla so po teksturi lahka, srednje težka in težka. Lahka tla so peščena, peščeno- ilovnata in ilovnato-peščena. Srednje težka tla so peščeno-glinasto-ilovnata, glinasto-ilovnata, ilovnata, meljasto-ilovnata in meljasta. Težka tla so meljasto-glinasto-ilovnata, meljasto-glinasta, peščeno-glinasta in glinasta.
9. Zelena odeja je naravno ali sejano travinje ter njive s celoletno pokrovnostjo oziroma strnjeno rastlinsko odejo.
10. Začetno gnojenje je gnojenje pred setvijo ali ob setvi oziroma saditvi rastlin.
11. Dognojevanje je gnojenje med rastno dobo rastlin.

12. Fitofarmacevtska sredstva so vsa sredstva, ki se uporabljajo:
 - (a) za varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi in neparazitskimi dejavniki;
 - (b) za varstvo pridelkov in proizvodov pred škodljivimi organizmi;
 - (c) za odvracanje škodljivih organizmov;
 - (d) za regulacijo rasti gojenih rastlin;
 - (e) za preprečevanje kaljenja rastlinskih pridelkov;
 - (f) kot dodatki sredstvom, navedenih v podtočkah (a) do (e) te točke, za povečanje njihove učinkovitosti ali spremembo njihovih lastnosti;
 - (g) za neselektivno uničevanje rastlin;
 - (h) za povečanje odpornosti gojenih rastlin proti škodljivim organizmom, pri čemer ne ogrožajo okolja ter zdravja ljudi in živali;
 - (i) sredstva za privabljanje in spremljanje navzočnosti in številčnosti škodljivih organizmov.
13. Integralno varstvo rastlin je izvajanje vseh znanih ukrepov in postopkov s področja biologije, biotehnologije, žlahtnjenja in pridelovanja rastlin, ki omogočajo minimalno uporabo fitofarmacevtskih sredstev, pri čemer so škode, ki jih povzročajo škodljivi organizmi, na ekonomsko sprejemljivem nivoju.
14. Rudninska gnojila so industrijsko pridobljene anorganske spojine, katerih glavne sestavine so eno ali več rastlinam potrebnih hranil (N, P, K, Ca, Mg...).
15. Integrirana agrotehnika je celotni pristop k izvajanju ukrepov na kmetiji, ki temelji na uravnoteženem kroženju snovi - gnojenju na podlagi analize tal in potreb rastlin, ohranjanju in povečanju rodovitnosti tal, kolobarju, izbiri odpornih kultivarjev in do okolja prijaznih načinov pridelave, z minimalno uporabo kemično sintetičnih sredstev.
16. Agrotehnični ukrepi so vsi ukrepi potrebni za pridelavo kulturnih rastlin; obdelava tal, gnojenje, varstvo rastlin, namakanje in spravilo pridelka.
17. Kemično sintetična sredstva so industrijsko pridobljene anorganske in organske spojine.

II. OMEJITVE IN PREPOVEDI

Varstvo rastlin

3. člen

Uporabniki fitofarmacevtskih sredstev morajo ravnati v skladu z določili 46. in 47. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur.l. RS, št. 82/94) in v skladu z določili Odločbe o prepovedi prometa in uporabe strupenih substanc in iz njih izdelanih preparatov, ki se uporabljajo kot fitofarmacevtska sredstva (Ur.l. RS, št. 29/96 in 35/97).

Preglednica 1: Prepovedi in omejitve uporabe fitofarmacevtskih sredstev na posameznih vodovarstvenih pasovih.

ukrep	Ožji varstveni pas		Širši varstveni pas	
	cona I.	cona II.	cona III.A	cona III.B
prepoved in omejitve uporabe fitofarmacevtskih sredstev	prepoved uporabe vseh fitofarmacevtskih sredstev	prepoved uporabe kemično sintetičnih sredstev	prepoved uporabe vseh fitofarmacevtskih sredstev, ki se ne smejo uporabljati na območjih za zbiranje pitne vode	prepoved uporabe fitofarmacevtskih sredstev, ko so presežene mejne imisijske vrednosti v tleh

V širšem varstvenem pasu je dovoljena le uporaba okolju primernejših fitofarmacevtskih sredstev in fitofarmacevtskih sredstev, ki niso označeni s prepovedjo ali omejitvami uporabe na vodovarstvenih območjih, katere potrdi služba za varstvo rastlin pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zagotovljena mora biti strokovna uporaba fitofarmacevtskih sredstev, ki temelji na osnovi priporočil in prognoze specialistov za varstvo rastlin - integralno varstvo rastlin.

Gnojenje

4. člen

Letni vnos nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla ne sme presegati mejnih vrednosti določenih z Uredbo o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur.l. RS, št. 68/96) in Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur.l. RS, št. 68/96).

Vnos dušika pri gnojenju z živinskimi in rudninskimi gnojili ter kompostom z neomejeno uporabo je prepovedan v časovnih obdobjih, določenih v preglednici 2.

Preglednica 2: Prepovedi vnosa dušika v tla na posameznih vodovarstvenih pasovih v posameznih časovnih obdobjih

ukrep	Ožji varstveni pas		Širši varstveni pas	
	cona I.	cona II.	cona III.A	cona III.B
Prepoved gnojenja s kompostom z omejeno uporabo, blatom čistilne naprave in muljem	celo leto			če presega mejne vrednosti
Prepoved gnojenja z gnojnico in gnojevko	celo leto		Zemljišča z zeleno odejo: - na lahkih tleh od 15.10. do 31.1., - na srednje težkih in težkih tleh od 15.11. do 15.1. Druga zemljišča (njive): a) z zaoravanjem žetvenih ostankov na lahkih tleh od 1.10. do 15.2. - na srednje težkih in težkih tleh od 15.10 do 31.1. b) brez zaoravanja žetvenih ostankov od spravila posevkov do 15.2.	Zemljišča z zeleno odejo: če so tla zamrznjena, nasičena z vodo, prekrita s snežno odejo. Zemljišča brez zelene odeje od 15.11. do 15.2.
Prepoved gnojenja s hlevskim gnojem	celo leto	Njive brez dosevkov: - lahka tla: od spravila posevkov do 15.2. - srednje težka in težka tla: od spravila posevkov do 31.1.		od 15.11 do 1.2.
Prepoved gnojenja z rudninskimi gnojili, ki vsebujejo dušik	celo leto	celo leto	Zemljišča z zeleno odejo od 15.10. do 31.1. Druga zemljišča od spravila posevkov do 15.2.	od 15.11. do 1.2.

Odmerki gnojnice, gnojevke in drugih dušičnih gnojil od žetve do začetka prepovedi ne smejo presežati 40 kg N/ha.

Namakanje

5. člen

Preglednica 3: Prepovedi in omejitve namakanja na posameznih vodovarstvenih pasovih

ukrep	Ožji varstveni pas		Širši varstveni pas	
	cona I.	cona II.	cona III.A	cona III.B
prepoved in omejitev namakanja	prepoved celo leto	Z namakanjem se ne sme prekoračiti vlažnost tal nad 80% poljske kapacitete tal	Možno na podlagi izdelane strokovne ocene o vplivu vnosa snovi v tla in podtalnico	

Na zemljiščih na vodovarstvenih območjih se tla sme namakati le na podlagi dovoljenja pristojnih organov. Čas in količina vode za namakanje se določi na podlagi vlažnosti tal in poljske kapacitete tal za vodo. Norma zalivanja ne sme biti večja od 20 mm na lahkih tleh in 30 mm na srednje težkih tleh.

III. VARSTVENI UKREPI

Ožji varstveni pas - CONA I.

6. člen

Na ožjem varstvenem pasu znotraj zagrajenega območja je prepovedan vnos mineralnih in organskih snovi v tla ter prepovedana uporaba fitofarmaceutskih sredstev in namakanje. Zemljišče se vzdržuje z 2 do 3 kratno košnjo na leto.

Ožji varstveni pas - CONA II.

7. člen

V con I je dovoljena kmetijska raba tal pod naslednjimi pogoji:

Tla morajo biti celo leto pokrita z zeleno odejo ali z gozdom. Uporaba dušičnih in dušik vsebujočih mineralnih in živinskih ali drugih organskih gnojil ni dovoljena. Dovoljeno je le PK gnojenje - v skladu z gnojilnim načrtom in največ 10 ton zrelega hlevskega gnoja/ha/leto. Dovoljeno je kmetovanje v skladu s smerni-

cam (IFOAM) in pravili za ekološko kmetovanje (Priporočila za ekološko kmetovanje v Sloveniji, Odredbe EGS 2092/91, smernice Demeter, Ernte).

Širši varstveni pas - CONA III. A

8. člen

Vnos nevarnih snovi v tla je prepovedan. Letni vnos dušika ne sme presežati mejnih vrednosti glede na vrsto kulture, določenih v preglednici 4.

Preglednica 4: Mejne vrednosti vnosa dušika na površine tal kmetijskih zemljišč, v katerih je oskrbljenost z mineralnim dušikom manjša ali enaka 30 kg/ha

kmetijska kultura	okvirna potreba po dušiku kg N/ha za povprečni pridelek	dovoljeno kg N/ha	ob setvi dognovanje
koruza	200	170	60 60 + 50
ozimna pšenica, ozimna ogrščica	180	150	30 40+40+40
ozimni ječmen	150	120	30 50+40
ozimna rž, jari ječmen, oves	110	80	40 40
krmna pesa, sladkorna pesa	200	170	60 60 + 50
krompir	180	170	60 60 + 50
travna deteljna mešanica, travinje	210	170	40 50+50+30
zelje	200	170	60 60 + 50
glavnata solata	80	45	25 20
kitajsko zelje	120	90	30 60
dosevki: repa, ogrščica, redkev	80	50	50
metuljnice: grah, bob, detelje...	60	30	30

Gnojenje

9. člen

Osnovno gnojenje se opravi na podlagi potreb glede na preskrbljenost tal s hranili, katera se s kemično analizo tal ugotavlja enkrat v kolobarju.

Gnojenje z dušikom in dognovanje opravljajo lastniki oz. uporabniki zemljišč na podlagi EUF ali Nmin analize tal ali talnega ali rastlinskega nitratnega testa. Maksimalni enkratni odmerki ne smejo presežati 60 kg/ha čistega dušika. Zaradi velike propustnosti tal je potrebno dognovanje poljščin opraviti večkrat z manjšimi odmerki dušika in na podlagi analize dušika v tleh ali v rastlini.

Osnovno gnojenje ozimnih žit in drugih ozimnin z dušikom je dovoljeno le v primeru pomanjkanja dušika (manj kot 40 kg/ha Nmin).

Žetveni ostanki

10. člen

Zaoravanje žetvenih ostankov - slame in koruznice opravijo lastniki oz. uporabniki brez dodajanja mineralnega dušika. Živinska gnojila lahko lastniki oz. uporabniki vnašajo v tla skupaj s slamo do 15. oktobra, vendar odmerki ne smejo presežati 40 kg/ha dušika.

Zelena odeja

11. člen

Z njivskimi površinami je potrebno gospodariti tako, da bodo čim krajši čas brez posevka. Njive zasejane z vmesnimi, naknadnimi in prezimnimi dosevki, brez detelj, naj ostanejo nepreorane čez zimo.

Sadovnjaki, vinogradi in drugi trajni nasadi morajo biti zatravljeni.

Širši zaščitni pas - CONA III.B

12. člen

Za rabo zemljišč na III. B varstvenem pasu veljajo splošni omejitveni ukrepi, ki temeljijo na določilih Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur.l. RS, št. 68/96).

Letni vnos nevarnih snovi v tla ne sme presegati mejnih vrednosti iz 3. člena citirane uredbe; vnos komposta z neomejeno uporabo je dovoljen na podlagi dovoljenja iz 11. člena iste uredbe.

Obremenitev tal enega hektarja kmetijskih zemljišč pri gnojenju z živinskimi gnojili ne sme presegati mejnih vrednosti letnega vnosa rastlinskih hranil, določenih v 4. členu iste uredbe. Te mejne vrednosti so prikazane v preglednici 5.

Preglednica 5: Mejne vrednosti letnega vnosa rastlinskih hranil z živinskimi gnojili

rastlinsko hranilo	mejna vrednost letnega vnosa v kg/ha
dušik (N)	210
fosfor izražen kot P ₂ O ₅	120
kalij izražen kot K ₂ O	300

Kmetje in kmetijske organizacije lahko gnojijo svoja kmetijska zemljišča z živinskimi gnojili v skladu s 6., 7. in 8. členom iste uredbe in v časovnem obdobju navedenem v preglednici 2 tega pravilnika.

Za varovanje tal in talne vode ter preprečevanje spiranja nevarnih snovi in rastlinskih hranil v podtalje je potrebno občasno spremljati vsebnosti nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tleh in vnos snovi z agrotehničnimi ukrepi.

Fitofarmacevtska sredstva se morajo uporabljati v skladu z določili 46. in 47. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur.l. RS, št. 82/94). Nevarne snovi v tleh ne smejo presegati mejnih vrednosti določenih z Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur.l. RS, št. 68/96).

IV. SPREMLJANJE IN KONTROLA

Ožji varstveni pas - CONA II.

Evidenca

13. člen

Lastniki ali uporabniki zemljišč na vodovarstvenem območju v conii II. in conii III.A vodijo evidenco o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla. Evidenca mora vsebovati podatke o:

- parceli: številka in velikost parcele in k.o.,
- agrotehničnih ukrepov: datum vnosa snovi v tla in rastline, vrsta snovi, mineralnega in živinskega gnojila in količina na površino, vrsta in količina fitofarmacevtskih sredstev, parametri in količina vode za namakanje,
- vrsta kulture, datum setve in datum spravila.

Evidenca se vodi v obliki vezane knjige (zvezka) z oštevilčenimi stranmi. Knjigo se hrani za obdobje 5-ih let.

Strokovna pomoč

14. člen

Strokovno pomoč pri izvajanju tehnologije pridelave z omejenimi ukrepi nudi kmetijska svetovalna služba z:

- nasveti, predavanja, tečajji, demonstracijski poskusi in prikazi ter z individualnim svetovanjem,
- izdelavo gnojilnih in škropilnih načrtov,
- pri vzorčenju in analizah tal (Al, EUF, Nmin),
- opravlja terenske meritve dušika v tleh, gnojevki in rastlinah.

Preverjanje

15. člen

Vsako leto se podrobno preveri gospodarjenje v skladu s pravilnikom na najmanj 15% površin vodovarstvenega območja.

Zaradi kontrole gnojenja z dušikom in preprečevanja izpiranja nitratov v pitno vodo se po potrebi opravi analiza tal na vsebnost mineralnega dušika - Nmin analiza tal ali talni nitratni test. Vzorec za kontrolo dušika v tleh se opravi izven vegetacije (1. november - 15. december). Vsebnost v tleh ne sme presegati 50 kg čistega dušika na hektar.

Na kmetijskih zemljiščih vodovarstvenega območja se postavi 5 poljskih lizimetrov za merjenje vsebnosti nevarnih snovi in rastlinskih hranil v odcednih vodah. Lizimetri se postavijo na različnih tipih tal in načinih rabe zemljišč in so osnova za spremljanje in preverjanje vnosa nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla.

Vzorčenje in analizo opravi pooblaščen strokovna služba po naročilu in v skladu z dogovorom upravljavca vodovoda.

16. člen

Lastniki oz. uporabniki zemljišč v širšem varstvenem pasu - cona III.B ne vodijo evidence. Nadzoruje se gnojenje v skladu z določili 3. člena tega pravilnika in z določili Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur.l. RS, št. 68/96).

V. NADOMESTILA IN SPODBUDE

17. člen

Lastniki oz. uporabniki, katerih zemljišča se nahajajo na vodovarstvenem območju v conii II. in conii III.A, so zaradi zmanjšane intenzivnosti izrabe tal upravičeni do nadomestila izpadlega dohodka.

Nadomestilo za izpad dohodka povrne lastnikom oz. uporabnikom zemljišč upravljavec vodovoda.

18. člen

V izračunu višine odškodnine je upoštevan povprečni izpad dohodka od pridelka v klasičnem kolobarju (pšenica, koruza, sladkorna pesa in krompir v enakih deležih), na osnovi kalkulacij iz Kataloga kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji za leto 1998. Višino odškodnine izračuna kmetijska svetovalna služba.

19. člen

Za leto 1998 znaša nadomestilo:

	njiva	travnik
Ožji varstveni pas cona II	50.000,00 sit/ha	30.000,00 sit/ha
širši varstveni pas cona III A	25.000,00 sit/ha	15.000,00 sit/ha

Vsako leto se opravi korekcija višine nadomestila na podlagi korekcijskega faktorja za izračun katastrskega dohodka.

Uveljavljanje nadomestil

20. člen

Nadomestila za izpad proizvodnje in dohodka na zemljiščih vodovarstvenega območja v conii II. in III.A uveljavljajo lastniki oz. uporabniki zemljišč. Upravičenci do nadomestil so le tisti lastniki oz. uporabniki zemljišč, pri katerih ob nadzoru niso bila ugotovljena odstopanja od pravilnika in pri kontroli vsebnosti rezidualnega dušika v tleh vsebnost 50 kg N/ha ni bila presežena.

Izplačilo se izvrši konec koledarskega leta, vsako leto v mesecu decembru.

VI. NADZOR

21. člen

Nadzor nad izvajanjem določb tega pravilnika opravlja upravljavec vodovoda in v skladu z določili 16. člena Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS, št. 68/96) in 57. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur. l. RS, št. 82/94), inšpektorji pristojni za kmetijstvo, inšpektorji pristojni za varstvo okolja in inšpektorji pristojni za zdravstveno varstvo prebivalstva.

VII. KAZENSKÉ DOLOČBE

22. člen

Za kršitve posameznih členov se uporabljajo kazenske določbe Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS št. 68/96), Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur. l. RS št. 82/94) in Odloka o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija (Ur. l. RS št. ...)

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Štev.: 32001-3/99-KS

Murska Sobota, 21. marca 2000

Župan Občine Tišina
Alojz FLEGAR, l. r.

Župan Mestne občine Murska Sobota
Anton SLAVIC, l. r.

OPOMBA: Ker do izdaje Soboških novin Odlok o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija še ni bil objavljen v Uradnem listu, ostaja v uvodu pravilnika številka uradnega lista objave odloka prazna.

Odlični moderator na predstavitvi Vivata je bil Evgen Titan.

Darinka Zorec je - tako kot nekoč pred radijskim mikrofonom - tokrat pred družbeniki Vivata prebirala pesmi Karoline Kolmanič.

Aleksander Vlaj je s harmoniko spremljal Franča Kozelja v pesmi En starček.

PREDSTAVITEV MORAVSKEGA VIVATA V MURSKI SOBOTI

V prostorih Pomurskega akademskega centra območne enote zavarovalnice Triglav v Murški Soboti je bila na prvi pomladni večer predstavitev hotela za starejše, ki ga gradijo v Moravskih Toplicah z geslom: Življenje z občutkom lepega.

Na njej so družbeniki družbe Počitek-užitek številne navzoče seznanili z možnostmi bivanja v hotelskem kompleksu Vivat v Moravskih Toplicah. Na prvi pomladni dan je o jeseni življenja duhovito in v rimah govoril upokojeni profesor telesne vzgoje Evgen Titan in napovedoval nastopajoče: Slavka Šuklarja, ki je na harmoniko zaigral V našem kraju je lipou, Darinka Zorec je interpretirala pesem Karoline Kolmanič, ta pa je sama doživeto prebrala svojo prvo črtico Sava šumi, zapel je kvartet Prekmurcev, Rudi Ringbauer je povedal svoje aforizme, med katerimi sta

omembe vredna dva o vzgoji: »Starši, ki svojim otrokom niso privzgojili delovnih navad, so jih pustili praznih rok,« pravi prvi in drugi: »Dokler veste o življenju več kot vaši otroci, so vas ti dolžni ubogati.«

Rudi Ringbauer ni zapel prekmurskih pesmi, ampak navdušil s svojimi aforizmi.

Pod znanimi portreti, ki bodo krasili Vivatove stene, so se predstavili zaslužni za gradnjo hotela za starejše v Moravskih Toplicah.

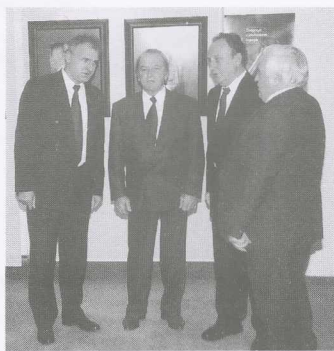
Aleksander Vlaj in Franček Kozelj sta zaigrala in zapela Enega starčka, Marija Horvat je predstavila svoje pesmi, seniorski program, kot ga je poimenoval povezovalc, pa je Evgen Titan sklenil s pesmijo na ustni harmoniki. Besedo je povzela direktorica hotela za starejše v izgradnji Vivat Cvetka Temlin, izrekla dobrodošlico in se zahvalila nastopajočim ter pojasnila namen srečanja. Predstavila je tudi projektanta - arhitekta Andreja Kalamarja, ta je v nadaljevanju podrobno predstavil hotelski kompleks, direktorica pa še družbenike.

S strani območne enote zavarovalnice Triglav, ki je tudi družbenik, je zavarovalniške pogoje

predstavila Dragica Hari s sodelavcem, kulturno ponudbo Paca pa Edita Rituper. Cvetka Temlin je govorila tudi o drugih storitvah za kakovost življenja stanovalcev, ki bodo imeli tudi popolno varstveno in zdravstveno oskrbo.

Oglasil se je tudi župan občine Moravske Toplice Franc Cipot in si v imenu družbe Počitek-užitek poskušal odgovoriti na vprašanje, kaj je bistveno pri odločitvi za Vivat. Seveda sta to neokrnjena narava in kakovostna ponudba, ki bo presegala standard domov za starejše - predvsem na področju zdravstva in dopolnilnih dejavnosti.

Sicer pa se na fotografijah slikah Zoltana Zaunekerja lahko prepričate o zapisanem.

Glasovno ubran je bil tudi kvartet nekdanjega Radia Murska Sobota.

Na trenutke je bilo na predstavitvi Vivata prav živahno, kar je razvidno tudi z nasmejanimi obrazov tistih, ki jih zanima nakup ali najem stanovanj v hotelu za starejše.

Nastopajoči na odmevni prireditvi - med katerimi je večina tudi portretirancev in bodo krasili hotelske prostore za starejše - so posedli v prvi vrsti.

PRIZNANJE POMURSKÉ TURISTIČNE ZVEZE OŠ 2 IN MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

V sakoletna organizator-ka Srečanja turističnih delavcev Pomurja, Pomurska turistična zveza, je letos pomurske turistične delavce skupaj s pokrovitelji, Občino Radenci in Radensko d.d., povabila na srečanje v hotel Radin v Radencih.

Na srečanju so bila podeljena tudi priznanja v okviru ocenjevalne akcije Moja dežela - lepa in gostoljubna.

Priznanje za najlepše urejeno osnovno šolo v Pomurju v kategoriji večjih osnovnih šol je pre-

jela soboška osnovna šola 2.

Šola je ena najstarejših šol v Murški Soboti, pred kratkim je bila obnovljena in dograjena z večnamenskim prostorom, novimi učilnicami in s telovadnico. Kljub posegom je šola na zunaj ohranila prvotno obliko ter po številu doseženih točk osvojila najvišje mesto.

V kategoriji srednje velikih mest je najvišje priznanje dobila Mestna občina Murska Sobota. Ocenjevalna komisija je Mursko Soboto ocenila kot središče, srce in dušo Pomurja, tako v

gospodarskem, poslovnem, izobraževalnem, kulturnem, zaposlitvenem kot zdravstvenem pogledu. Mestu daje osrednji karakter Slovenska ulica s Trgom zmage, banko, pošto, mestnim parkom in gradom.

Pri ocenjevanju ustanov, industrijskih objektov, gostišč, avtobusne in železniške postaje, zdravstvenega doma, otroških igrišč in sakralnih objektov je komisija opazila napredek in to pozitivno ocenila.

Darja PINTARIČ

Med prejemniki številnih priznanj Pomurske turistične zveze je bila letos tudi osnovna šola 2. Njen ravnatelj Ludvik Nemeč ga prejema iz rok predsednika komisije za priznanja Erika Mohorka.

Osnovna šola 2, dobitnik priznanja PTZ

Dolga pireditev je bila seveda tudi v znamenju folklore.

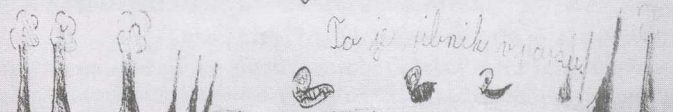
Katjuša
Černšek, 2. b
OŠ 1 MURSKA SOBOTA

MOJ KRAJ

Moj kraj je najlepši. Imenuje se Murska Sobota. To je mesto. Murska Sobota ni preveč velika. Ima veliko trgovin: Spar, BTC, Merkat, Potrošnik, Merkur, Lavel center, Planika in druge. Imamo tudi lep park kjer se sprehajamo.

V parku stoji grad. Ob njem je otroško igrišče in ribnik.

Dobikrat opazujem račke, ki plavajo po njem. Poleg parka je kino, kjer si lahko ogledamo risanke in filme. V mojem kraju lahko doživiš mnogo zanimivega.

MURSKA SOBOTA NA SEJMU ALPE-ADRIA

Od 21. do 25. marca je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal sejem ALPE-ADRIA. V okviru predstavitve turistične ponudbe pokrajine ob Muri se je predstavila tudi konec lanskega leta ustanovljena Lokalna turistična organizacija PREKMURSKI TURISTIČNI IZVIR.

LTO Prekmurski turistični izvir je gospodarsko interesno združenje za pospeševanje turizma na območju občin Moravske Toplice, Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Hodoš, Šalovci, Grad, Puconci,

Rogašovci, Dobrovnik, Kobilje, Kuzma in Mestne občine Murska Sobota. Združuje 13 občin, njen namen pa je pospeševanje in trženje turistične ponudbe na celotnem območju.

Turistično območje LTO Prekmurski turistični izvir predstavlja geografsko zaokroženo celoto in ima zanimivo ponudbo; naravne, kulturne in zgodovinske znamenitosti, razvito turistično infrastrukturo ter druge vsebine, pomembne za oblikovanje zaokrožene turistične ponudbe.

Na razstavnem prostoru v hali C smo ves čas sejma dajali

turistične in druge informacije ter propagandni material zaokroženega območja, ki ga pokriva LTO, program predstavitve pa so po posameznih dnevih oblikovale posamezne občine.

Naša stojnica je bila v okviru predstavitve celotnega pomurskega turističnega gospodarstva. Moderno zasnovan pomurski sejmski prostor je združeval ponudbo Zdravilišča Moravske Toplice, Radenske Radenci, Radenske Zvezda-Diana, Term Banovci, Term Lendava, Pomurske turistične zveze, LTO Ljutomer in LTO Prekmurski turistični izvir.

Skupinska stojnica je med obiskovalci naredila izredno dober vtis, saj ne moremo govoriti o konkurenci med

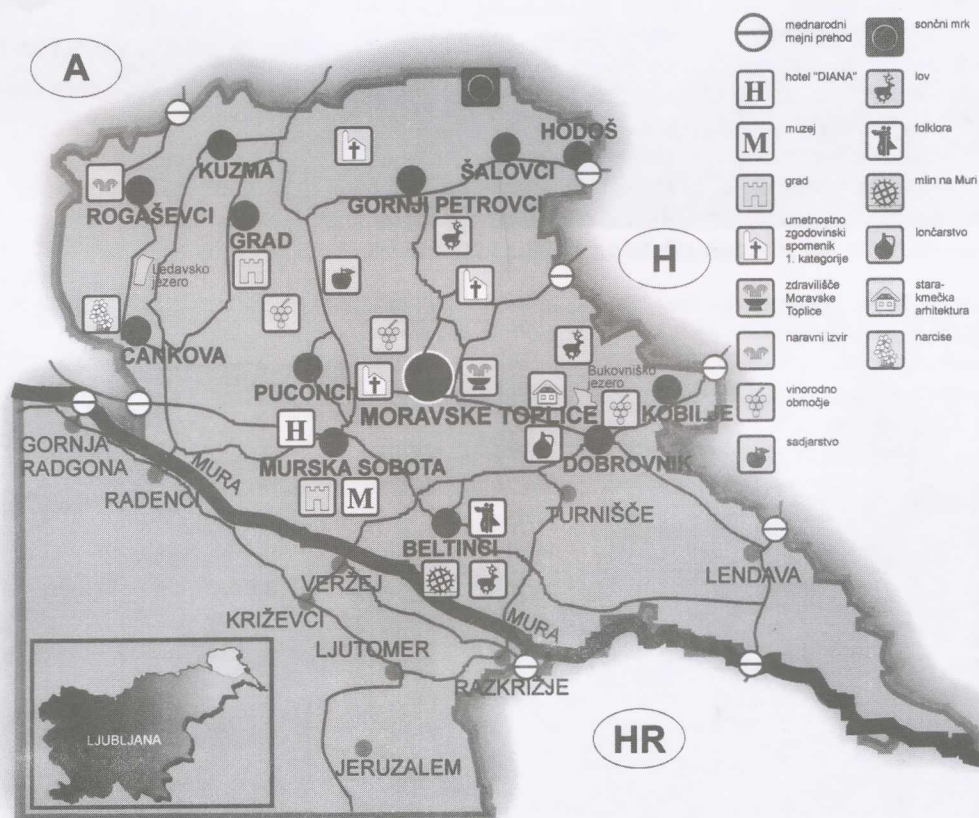
posamezniki, ampak o celoviti predstavitvi ter dopolnjevanju turistične ponudbe, predvsem pa o dobri razpoznavnosti. Turistom niso bistveni podatki, v kateri občini je zdravilišče, muzej ali naravna znamenitost, ampak je bistven podatek, kaj vse na nekem geografskem območju lahko doživijo in vidijo.

Razstavljalci smo zelo zadovoljni z obiskom pri naši stojnici ter odzivom obiskovalcev, kar nam bo v pomoč pri izdelavi programa dela LTO Prekmurski turistični izvir ter izpolnitvi zastavljenega cilja - pospešiti turistično prodajo na celovito zaokroženem območju.

Darja PINTARIČ

Lokalna turistična organizacija »Prekmurski turistični izvir« je gospodarsko interesno združenje za pospeševanje turizma na območju občin Moravske Toplice, Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Hodoš, Šalovci, Grad, Puconci, Rogošovci, Dobrovnik, Kobilje, Kuzma in mestne občine Murska Sobota. Sedež združenja je v Moravskih Toplicah, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice. Občina Moravske Toplice je že dolga leta izrazito turistično usmerjena, saj sam zdraviliški kompleks že od leta 1969 privablja številne turiste. Namen novo ustanovljene lokalne turistične organizacije »Prekmurski turistični izvir« predstavlja geografsko zaokroženo celoto in kot tako ima zanimive destinacije; naravne, kulturne in zgodovinske znamenitosti, razvito turistično infrastrukturo ter druge vsebine, ki so pomembne za oblikovanje zaokrožene turistične ponudbe.

LOKALNA TURISTIČNA ORGANIZACIJA »Prekmurski turistični izvir«

POMLADANSKO ČIŠČENJE OKOLICE V MESTNI OBČINI

Urejanje divjih odlagališč v mestni občini Murska Sobota

Kot vsako leto potekajo tudi letos urejanja divjih odlagališč ter akciji zbiranja kosovnih in nevarnih odpadkov.

Urejanje divjih odlagališč je zaradi ugodnega vremena in s tem lažje dostopnosti potekalo februarja in marca. Na osnovi popisa divjih odlagališč, ki so ga izvedli učenci OŠ 1 in OŠ 2 ter podjetje Saubermacher Komunalna, je bilo ugotovljeno, da je v občini 27 divjih odlagališč. Od teh so bila tri večja (Rakičan, Pušča in Satahovci) in 24 manjših (od 1 m² do 10 m²). Vsa omenjena odlagališča so bila sanirana.

Ugotavljamo, da sta v mestni občini dve večji divji odlagališči (Rakičan, Pušča), ki se ponavljata iz leta v leto, medtem ko manjša povzročajo posamezniki, ki brezobzirno puščajo svoje odpadke v naravi. Upamo, da bomo omenjeni večji odlagališči sčasoma uredili z ograjevanjem in napisi. Število divjih odlagališč se iz leta v leto manjša, kar je spodbudno za našo prihodnost.

Občane prosimo, da odpadke oddajajo na način, kot je v naši

občini urejen. Upamo, da bomo sčasoma dvignili ekološko zavest posameznikov, kajti okolje ni le skrb nekaterih, ampak vseh nas.

Akcija zbiranja kosovnih in nevarnih odpadkov

Letošnja akcija zbiranja kosovnih odpadkov, ki poteka v okviru vseslovenske akcije MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA, bo v Mestni občini M. Sobota od 10. do 14. aprila (mesto M. Sobota) in od 17. do 21. aprila (okolica M. Sobote - Bakovci 17. 4., Krog, Satahovci 18. 4., Černelavci, Kupšinci, Veščica 19. 4., Nemčavci, Markišavci, Polana 20. 4. in 21. 4. 2000 Rakičan).

Občane prosimo, da na dan odvoza odložijo kosovne odpadke na rob cestišča, da ne ovirajo prometa.

Akcija zbiranja nevarnih odpadkov bo v Mestni občini v soboto, 15. aprila 2000: 8.00-10.00 gasilski dom Murska Sobota, 10.00-12.00 Lendavska ulica Murska Sobota, 12.00-13.00 vaški dom Bakovci, 13.00-14.00 gasilski dom Krog, 8.00-9.00 gasilski dom Rakičan, 9.00-10.00 gasilski dom Nemčavci, 10.00-11.00 gasilski dom Markišavci, 11.00-12.00 gasilski dom Polana, 12.00-13.00 združni

Pušča pred sanacijo

dom Černelavci, 13.00-14.00 gasilski dom Veščica).

Odvoz kosovnih in nevarnih odpadkov je za gospodinjstva brezplačen. Plačnik odvoza je Mestna občina Murska Sobota.

Občane prosimo, da se obeh akcij udeležite ter oddate svoje kosovne in nevarne odpadke.

Delo komisije za varstvo okolja pri županu mestne občine Murska Sobota v letu 1999

Komisija za varstvo okolja pri županu mestne občine Murska Sobota je imela v letu 1999 štiri seje.

Obravnavala je okoljske probleme v Mestni občini in sprejela pomembnejše sklepe:

1. Osnovnim in srednjim šolam se pošlje razpis raziskovalnih nalog s področja varstva okolja (na razpis so se prijavile tri šole).
2. Vztraja se, da Mestna občina uvede sistem ravnanja z okoljem po standardih ISO.
3. Skupaj s Pomurskim ekološkim centrom se organizira okrogla miza na temo ŽELEZNICA SKOZI MURSKO SOBOTO (uresničeno v prostorih Zavarovalnice Triglav).
4. Ministrstvu za promet in zveze (g. Bergauer) se pošlje protest zaradi gradnje železnice skozi Mursko Soboto (uresničeno 5. 10. 1999).
5. Opravi se anketa med občani o problematiki okolja v Mestni občini.
Anketo so izvedli učenci OŠ 2 iz Murske Sobote, ki se jim za uspešno in pridno anketiranje zahvaljujemo. Rezultate ankete si lahko preberete v nadaljevanju.
6. S predstavniki občine obisk Zavoda za zdravstveno varstvo, da bo spremljanje kakovosti pitne vode še na višji ravni.
7. Sprejetih je bilo še nekaj manj pomembnih sklepov.

Upamo, da smo s svojim delom v letu 1999 prispevali kamenček v mozaiku urejenosti našega okolja in da bo tako tudi v letu 2000.

Predsednik komisije
Branko ŠKAFAR

Pušča po sanaciji

ANKETA

Občani o problematiki okolja

Komisija za varstvo okolja pri županu Mestne občine Murska Sobota je na svoji novembrski seji sprejela sklep, da bo med občani izvedla anketo o okolju. Vanjo so vključili 200 občanov, od tega 50 v Krogu, 50 v Bakovcih in 100 v Murski Soboti. Anketo so izvedli učenci OŠ 2 iz Murske Sobotice.

Vsak je odgovoril na dve vprašanji. Prvo vprašanje je bilo **KAJ VAS MOTI GLEDE OKOLJA V OBČINI MURSKA SOBOTA**, drugo vprašanje pa **KAKO IZBOLJŠATI STANJE NA TEM PODROČJU**.

Po analizi ankete smo prišli do tehle ugotovitev:

V **BAKOVCIH** občane najbolj težijo kanalizacija, kolesarska steza, divja odlagališča, košnja jarkov in avtocesta.

V **KROGU** največ občanov motijo kanalizacija, kolesarska steza, košnja jarkov, divja odlagališča.

V **MURSKI SOBOTI** pa ljudi moti: promet (neurejena parkirišča, premalo semaforjev (problem križišč), hrup, neurejen režim, neurejeni pločniki, gost promet, ki onesnažuje okolje, talne ovire na cestah), kanalizacija, pomanjkanje kolesarskih

stez, odvoz odpadkov (pogostejši, več sortiranja, več akcij), neurejen park (psi, narkomani, premalo košev za odpadke), premalo zelenja v mestu, neurejenost okrog stanovanjskih blokov (odpadki, parkirišča), premalo urejenih prostorov za otroke, odpadki po pločnikih in cestah.

KAKO IZBOLJŠATI STANJE NA TEM PODROČJU? Odgovori so bili različni. Če jih povzamemo, se nanašajo predvsem na strožje kaznovanje tistih, ki ne spoštujejo reda, večji nadzor nad problemi pristojnih na občini ter osveščanje prebivalcev. Kot je razvidno iz ankete, občane težijo različni problemi. Vsi bolj ali manj upravičeno, zato upamo, da jih bodo pristojni na občini ustrezno odpravili.

NAMEN RAZISKAVE je bil, da vsi skupaj opozorimo na probleme, ki nas v naši občini težijo, saj lahko le na ta način pristojni še bolje opravljajo svoje delo. Upamo torej, da je bila anketa pristojnim na občini v pomoč, saj je bil to tudi njen namen.

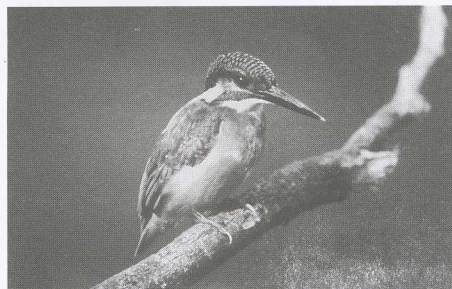
Če imate tudi vi kakšno pripombo ali predlog glede okolja v **MESTNI OBČINI**, ga lahko posredujete **KOMISIJI ZA VARSTVO OKOLJA PRI MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA**, Kardoševa ulica 2, Murska Sobota. Potrudili se bomo, da bodo pristojni s tem seznanjeni in da bodo ukrepali takoj, če bo to možno.

Branko ŠKAFAR

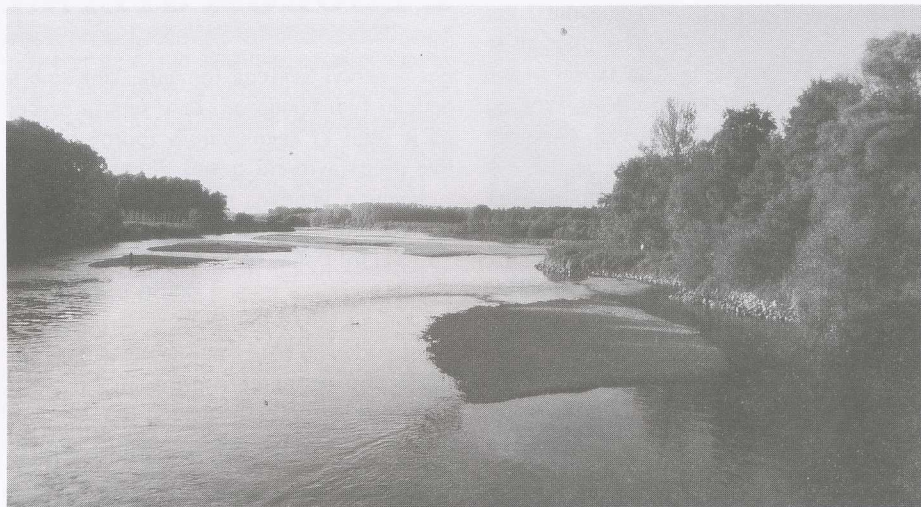
NOVO ŽIVLJENJE ZA REKO MURO

Po dnevu voda in pred dnevom zemlje (ter ne glede na čas) je začetek čezmejne iniciative World Wide Fund - svetovne organizacije, ki si je postavila ambiciozen cilj, ponovno vzpostaviti ekološko čisto reko - vsekakor pomemben tudi za naše kraje in ljudi ob tej reki. Živa Mura namreč potrebuje dobro kakovost vode: dinamične strukture vodovja, elektrarne, ki naj prepuščajo čim več vode, ter nedotaknjenost in raznolikost vodnega sveta.

Iniciativa Novo življenje za Muro vključuje projekte za obnovo in varstvo vrst tako, da postane reka spet čista in vzorna reka Evrope. O tem so v štajerski prestolnici Gradec na Avstrijskem govorili tako na tiskovni konferenci kot na odmevni večerni prireditvi v kazinoju. Nenavadno, da s(m)o se prav v njem zbrali najpomembnejši nara-

Vodomec je živo pisan ptič, ki živi ob reki Muri in mu meja ni ovira, ptičja perspektiva pa je tako vedno zanimivejša od tiste pri tleh.

Na slovenski strani je nižinsko reko posnela Stanka Dešnik.

vovarstveniki: krajinarji, vodarji, ribiči in drugi, tudi z naše strani meje, ki s(m)o z zanimanjem spremljali kulturno obarvan program srečanja. Njegov gostitelj je bil direktor kazinoja Heinrich Rakuschan, potem ko je pozdravil številne navzoče, je za njim besedo organizatorja prireditve povzel predsednik organizacije WWW Avstrije Gunther Lutschinger in govoril ekološkem potencialu Mure.

Svojo knjigo o Muri pa je ob tej priložnosti predstavil dr. Johannes Koren, tako kot sta razstavo likovnih del, ki je okraševala prireditveni prostor, njena avtorja - s poudarkom na krajinah. Avtor logotipa Kristijan Polanšek je predstavil svoje delo, posebno zanimivo pa je bilo prisluhniti mag. Doris Poelt in Ulrichu Eichelmanu ter slediti njenemu popotovanju po Muri prek diapozitivov. Med drugim smo slišali, da je

Mura speči biser srednje Evrope, da meri od izvira do izliva 444 kilometrov in da živijo v njej poleg krapov tudi užitne sladkovodne ribe beluge (če je to pravilen prevod za Sterlet na fotografiji, kajti prevajalce smo pogrešali, srečanje pa zapuščali s prijetno mislijo o tesnejšem sodelovanju ljudi, ki živimo ob reki Muri na obeh straneh meje).

Brigita BAVČAR

Beluga

Da je Mešani pevski zbor Štefana Kovača iz Murske Sobotice z mednarodnega tekmovanja Orlando di Lasso v Rimu na začetku marca prinesel bronasto medaljo, gotovo že veste. Pet dni so se pevke in pevci z zborovodko Alenko Brulčič Šiplič dobesedno podili po Rimu, si poleg tekmovalnega nastopa privoščili še dva samostojna koncerta in uspeli videti tudi nekaj znamenitosti »večnega mesta«. Če bi vedeli, kakšen promet je na rimskih cestah, bi se zavedali, da je bil ta petdnevni podvig skrajno vratolomen, glede na rezultate pa tudi zelo uspešen. Da bi dogodivščina zaživela tudi pred vašimi očmi, je nastala foto-reportaža.

SOBOTA: Odhod iz Murske Sobotice ob 00.00 v noči s petka na soboto, 26. februarja, je bil prvi šok. Za uro odhoda se ne moremo odločiti - je bila pre zgodnja ali prepozna - v glavnem: ni se splačalo iti spat. Dolgo vožnjo (14 ur) smo si bronasti glasovi krajsali s spancem in razkužilnimi vložki Gezove palinke (z nami je potoval - a ni hotel prepevati - tudi Geza Kišfalvi, ki ima pod sabo soboško ljubiteljsko kulturno dejavnost). Ker bi bili prehitro v Rimu (pazite, tukaj se še pojavi »prehitro«, kasneje pa skoraj vedno zamujamo!), postanek v Firencah, skok na glavni trg, znani vodnjak s kipi, ki so jim matere včasih pokrivala dele telesa, da ne bi preveč pohujšali njihovih hčera (nam se »kočljivi deli teles« niso zdeli nič posebnega). »Šibnemo« naprej proti Rimu.

Nastanitev v samostanu je dala vedeti, da Štefan Kovač tokrat ne bo mogel pokazati vseh svojih potencialov. Ampak, tja smo tako ali tako hodili le spat (in tudi to je vedno trajalo le zelo kratek čas). Takoj isti večer prvi koncert v cerkvi Svete Agneze na trgu Piazza Navone, kjer se zbirajo rimski umetniki, nato dirkajoč proti cerkvi

Prvi nastop v Rimu

Rim, opisan najkrajše: večno mesto večne gneče

Z ZBOROM ŠTEFANA KOVAČA V RIMU

na« - cerkvi Svetega Ignacija, kjer smo v nedeljo tudi tekmovali. Že v soboto zvečer pa je vseh 17 tekmovalnih zborov odpelo dve predstavitveni pesmi. Alenka ni prav zadovoljna, vendar... glasovi so po potovanju utrujeni, zato - takoj spat.

NEDELJA: Danes se bo treba izkazati, zato nas je potrebno najprej dobro upeti (takoj po zajtrku telovadba, nato se je po samostanu razlegalo petje), pa tudi dobro najesti. Italijanske specialitete - prihajamo! Dvakrat testenine za predjed, glavna jed, odlično vino in sladoled (pa taka minimalna kava, ki si jo moral iskati s povečevalnim steklom, močna pa kot 10 naših) so nas popolnoma

zadovoljili. Kaj bi si človek še lahko želel? Aja, za kaj smo že tukaj? Nastop nas je čakal ob 16.50. Ravno še dovolj časa, da skočimo v samostan po oblečila, smo bili prepričani. Napaka! Promet je naredil svoje. Preoblečili in tudi lepotičili smo se na avtobusu, ki nas ni mogel dostaviti pred cerkvijo, zato smo tekli, tekli... Ura: preveč. Končno cerkev, se je že začelo? Ne, eden od komisije je šel na stranišče (hvala, hvala!!!). Postavite se, dihaajte, dobri smo - in že: mi!

Isti večer še en nastop - v dvorani Slovenik, kjer se podiplomsko izobražujejo slovenski duhovniki in ustavljajo slovenski romarji. Dobro besedo za nas je tam zastavil tudi naša »zveza« v Rimu - sekretar slovenskega veleposlanika v Vatikanu, Jože Tivadar, doma iz Lipovcev, ki je po koncertu z nami tudi zapel. Tisti večer smo - milo rečeno - malo ušli z vajeti, zato si nas bodo tako v Sloveniku kot v »našem« samostanu (kjer je šla Alenka drugo jutro na »zagovor« h glavni sestri) dobro zapomnili. Saj veste - pesem dolgo v noč...

PONEDELJEK: Tekmovanje je mimo, naredili smo, kar smo lahko, zato so se po Rimu začele nove dirke - videti čim več, kar se da. Najprej Vatikanski muzej z brezštevilnimi kipi in z zelo znano Sikstinsko kapelo. Nato sprejem pri veleposlaniku Republike Slovenije pri Svetem sedežu, dr. Karlu Bonuttiju in v Vatikan. Trg svetega Petra in cerkev smo videli podrobno, skoraj vsi smo se dotaknili tudi noge črnega kipa sv. Petra (ki je zato že povsem zlizana). Edina umetnina, na katero se je vsestranski Michelangelo tudi podpisal - Pieta, je požela največ

Italijanske specialitete so teknile

79,5 točke je bilo dovolj za bronasto medaljo

simpatij. Od muh ni bil niti pogled na Rim in Vatikan s 132 metrov višine, s kupole Cerkve sv. Petra (od koder je med fotografiranjem vratolomno visela še ena naša sopotnica - Brigita Perhavec, kulturnica v soboški občinski upravi). Na koncu so nam varnostniki v cerkvi dovolili tudi zapeti.

TOREK: Že zjutraj so vsi na tekmovanju sodelujoči zbori zapeli pri maši v Cerkvi sv. Pavla, katere značilnost je, da ima po stenah upodobljene vse papeže - kar 265 jih je bilo do zdaj. Za prihodnje papeže so ostali samo še štirje prostori in pametni vedo povedati, da ko bodo zapolnili tudi te, bo konec sveta. Ruševine s časa začetka Rima Forum romana, kjer smo videli templje vseh večjih cesarjev, so nas že čakale, prav tako pa Kolosej, ki so ga prvič odprli leta 80 našega štetja. Ob otvoritvi so igre trajale 100 dni, sam kolosej pa je sprejel do 50 tisoč gledal-

cev. Se pest kovancev v Fontano di Trevi (ni pomembno kaj, notri so leteli tolarji, lire in šilingi), da se zagotovo vrnemo v Rim!

Zvečer pa nas je čakalo še nekaj pomembnega - razglasitev rezultatov. Smo dobro peli, kako so nas ocenili??? Tisoč vprašanj in težko pričakovani odgovor - dosegli smo 79,5 točke in s tem bronasto medaljo. Vsem se nam je kar smejalo, posebej pa seveda Alenki.

SREDA: Spet smo morali zgodaj vstati, saj smo pred odhodom proti Soboti oddivjali še na splošno avdienco k papežu Janezu Pavlu II. V Vatikanu, levo od Cerkve sv. Petra, ima Papež vsako sredo splošno avdienco, za katero moraš dobiti karto, ki pa je zastonj. Gneča pa hujša, kot na kakšnem rockovskem koncertu. Po blagoslovu in pozdravu Svetega očeta (zdaj smo pa res dobro zapisani) pa proti domu. Rim, do prihodnjega obiska - na svidenje!

sprejem pri veleposlaniku Republike Slovenije pri Svetem sedežu, dr. Karlu Bonuttiju

S sekretarjem slovenskega veleposlanika Jožefom Tivadarjem v Vatikanu

Glavni trg v Firencah

Pred rimskim Kolosejem

AKTIVNOSTI KINOLOŠKEGA DRUŠTVA MURSKA SOBOTA

Kinološko društvo Murska Sobota je začelo delovati leta 1984. Zdaj delujemo na vadbenem poligonu ob Noršinski cesti v Murški Soboti. Ko se je društvo zaradi širitve kompleksa teniških igrišč moralo preseliti na sedanji prostor, je dalj časa delovalo v zelo slabih razmerah. S preselitvijo lesene montažne barake s starega mesta smo lahko delo naših članov nekoliko izboljšali, še vedno pa se ne moremo primerjati z drugimi društvi po Sloveniji. Kmalu pa bomo morali poiskati tudi novo prostor za naše vadbišče, kajti že prihodnje leto je na tem mestu predvidena gradnja nove Srednje ekonomske šole.

Kljub vsemu pa delo v društvu normalno poteka. V lanskem letu smo izvedli dva ciklusa šolanja psov. Enega spomladi, drugega

jeseni. Na vsakega so vodniki pripeljali 10 psov. Udeleženci prvega tečaja so izpite že opravili, udeleženci jesenskega tečaja pa jih bodo opravljali letos, predvidoma aprila. V društvu izvajamo dve vrsti šolanja psov: pasjo malo šola in šolanje za višje izpite. Pasja mala šola je namenjena mladim psom in obsega socializacijo psov in osnovne vaje poslušnosti.

Stalno strokovno delo je dalo tudi primerne rezultate. Naši člani se udeležujejo tako tekm v delu kot tudi razstav. Trenutno največji uspeh društva v delovnih disciplinah je dosegel Franc Žitek, ko je osvojil naslov državnega prvaka za leto 1999 v sledenju po programu IPO 1 z nemško ovčarko Šeri, ki izhaja iz njegove lastne vzreje.

Ob tem bi omenil še Mira Pečovnika, ki je

na tekmi v sledenju v Gornji Radgoni zasedel 2. mesto.

Na razstavnih tekmovanjih so se naši člani udeleževali samo specialnih razstav za nemške ovčarje. V Kinološko društvo Murska Sobota je včlanjenih kar devet vzrediteljev nemških ovčarjev, kar nas uvršča v sam vrh v državi. Vzreditelji nemških ovčarjev so: Avgust Hojs iz Radencev, Franc Kokaš iz Vanče vasi, Drago Ivanič iz Murske Sobote, Dušan Lukač iz Murske Sobote, Franc Žitek iz Rakičana, Ivan Kežmar iz Radencev, Silvo in Vitko Potočnik iz Ljutomer, Aleksander Cener iz Vanče vasi in Aleksander Baranja iz Vanče vasi.

Udeležili smo se tudi svetovnega prvenstva nemških ovčarjev v Karlsruheju. Naši člani Avgust Hojs, Franc Kokaš in Aleksander Cener so zastopali barve društva in dosegli dobre rezultate, obenem pa so bili tudi edini predstavniki naše države.

Naši člani so dosegli več razstavnih uspehov: Avgust Hojs je s psom Erosom (SchH 3, Kkl 1) že tretje leto zapored (1997, 1998, 1999) osvojil naslov prvaka skupine potomcev. Gre za izjemen rezultat, ki bo za konkurente težko dosegljiv. Ob tem rezultatu je še trikrat dosegel 2. mesto, trikrat 3. mesto, dvakrat 4. mesto in dvakrat 5. mesto. Te rezultate je dosegel z mladima psicama, od katerih tudi letos veliko pričakuje.

Franc Kokaš je s psom Ballom (SchH 3, Kkl 1) osvojil naslov vzrejnega državnega prvaka (Šempeter), 1. mesto na razstavi na Madžarskem v Kaposvarju, leta 1998 je bil ta pes razglašen za najboljšega mladega psa. Na svetovnem prvenstvu je v razredu delovnih dosegel 84. mesto s telesno oceno odlično, kar je do sedaj najboljši rezultat psa slovenske vzreje na svetovnih prvenstvih nemških ovčarjev.

Aleksander Cener je s psom Ajaxom osvojil 1. mesto na tradicionalni mednarodni razstavi v Murški Soboti in 82. mesto na svetovnem prvenstvu.

Ob teh rezultatih je bilo še veliko dobrih uvrstitev.

Tudi v letošnjem letu ima društvo obsežen koledar predvidenih aktivnosti. Ob udeležbi na tekmovanjih bomo nadaljevali program šolanja psov in organizirali izpite - predvidoma aprila in novembra. Vse te aktivnosti pa so možne le z veliko ljubiteljskega prostovoljnega dela in ob podpori pokroviteljev, zato se ob tej priložnosti vsem - in tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali pri delovanju Kinološkega društva v preteklosti - prisrčno zahvaljujem. Vse ljubitelje psov in tudi tiste, ki še to niso, pa bodo mogoče postali, vabimo, da nas obiščete ob nedeljah od 9. ure, ob torkih in četrkih pa od 17. na vadbišču, preživite nekaj prijetnih uric v naravi in se podrobneje seznanite z našo dejavnostjo.

Predsednik društva
Štefan CIGAN

Ball Sch 3, državni vzrejni prvak.

Prvak skupine potomcev leta 1997/8/9 Eros vom Armetemiszwingler.

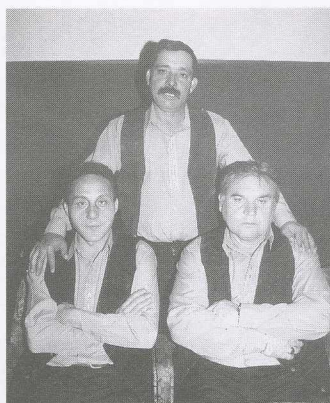
Galerija Bransberger v Murški Soboti

V rojstni domačiji v Korovcih 1 je Ernest Bransberger, danes 71-letni upokojeni soboslikarski in pleskarski mojster iz Murške Sobotice, pred štirimi leti uredil galerijo, kjer se odtlej vsako leto družijo slikarji na slikarski koloniji Fuks graba, pozneje pa nastala dela predstavijo. Gozdna učna pot v gozdu Korovska gora (Fuks graba po domače) ima letos peto obletnico, tretjo pa tamkajšnje turistično društvo, ki je prevzelo skrb za gozdno pot. Februarja je Ernest Bransberger uredil še svojo drugo

galerijo, in to kar v svoji hiši sredi Murške Sobotice v Trstenjakovi 28. Vsakemu obiskovalcu je na ogled prek 80 del, več kot polovica s podobo stare oziroma nekdanje Murške Sobotice, z zgradbami, ki jih že davno več ni. Takšna je tudi slika nekdanje židovske sinagoge, ki so jo ob Lendavski ulici podrli v šestdesetih letih. Dela je mogoče tudi kupiti ali pa si jih naročiti. Številni obiskovalci v galerijo Bransberger že prihajajo, tako da je prihod najbolje kar napovedati po telefonu (21 433).

Ernest Bransberger v svoji soboški galeriji

Romska glasbena skupina Kanela

Romi v čast kulturnega praznika

V čast slovenskega kulturnega praznika je Romsko društvo Romani Union Murska Sobota 21. februarja pripravilo večer romske glasbe. Zelo uspel večer pravih romskih napevov je potekal v soboškem kinu Park. Številno občinstvo se je zbralo iz večih prekmurskih občin, predstavile pa so se glasbene skupine Kanela (Danilo Horvat, Jože Valenčič in Toni Horvat), Langa (Mišo Kontrec, Jože Kontrec in Mario Horvat) in Dispyepsia (Damijan Šarkezi, Jože Horvat, Aleš Sallubier, Mirko Žitek in Danilo Casar) iz M. Sobotice, Trio Zoltan (Jože Zoltan, Štefan Horvat in Mario Horvat), Duo Swing iz M. Sobotice (Jože Kovač in Štefan Horvat). Kot pevca sta se predstavila Zvonko Šarkezi ob spremljavi skupine Dispyepsia ter celo romski svetnik Mestne občine Murska Sobota Darko Rudaš.

Predavanja o alpinističnem smučanju

Izjemno doživetje je za ljubitelje gora pripravilo Planinsko društvo Matica iz Murške Sobotice, ki letos praznuje 50. obletnico ustanovitve. V soboški grajski dvorani je namreč 16. januarja gostilo Gorenjčana Dava Karničarja z Jezerskega, ki se že vrsto let podaja na najvišje vrhove sveta in se z njih spusti s smučmi. S tem seveda predstavlja našo državo na poseben način, pa tudi nabira izjemne lovoričke za svojo nenavadno dejavnost.

Kot je povedal sam, je ljubezen do gora podedoval po očetu, ki je bil alpinist in gorski reševalec ter oskrbnik planinske kočice na Jezerskem. Tam je Davo Karničar že od ranega otroštva spremljal obiskovalce gora in se z bratom navdušil za to dejavnost. Nekaj let je bil član slovenske smučarske reprezentance in po osvojitvi alpinističnih veččin se v gore ne podaja več brez smučí. Z njimi se spušča z osvojenih vrhov v dolino.

Po njegovem je spust z zasneženega Triglava mnogo pomembnejše in zahtevnejše alpinistično in smučarsko dejanje kot vzpon in spust s švicarskega Matterhorna, a za pridobitev pokroviteljskih sredstev je pač treba navesti uspehe v tujih gorah. Tako ima v arhivu tudi spust s strehe Evrope - Mont Blanca - a zadnja leta nadaljuje podobne podvige v Himalaji. Udeležuje se slovenskih alpinističnih odprav ter se po vzponih v bazna taborišča spusti na smučeh. To je opravil na Anapurni, pa tudi na vrhu K 2, a ni mu uspelo s strehe sveta - Mont Everesta, kjer je bil z zadnjo slovensko alpinistično odpravo leta 1995. Na osemisočak Mont Everest se spet odpravlja jeseni, vse obiskovalce predavanja, spremljanega s prelepimi barvnimi diapozitivi, pa je pozval, da ga z minlimi ob tem spremljajo ter jim obljubil novo predavanje o svojem uspehu takoj po vrnitvi s Himalaje.

Filip MATKO

O devetletki na Pušči

Jeseni bo v romskem naselju Pušča pri Murški Soboti kar deset otrok, starih šest let, ki bi jih lahko starši vpisali v program devetletnega šolanja, saj so to obliko izobraževanja že vpeljali na soboški OŠ 2, jeseni bo to na OŠ 1 in OŠ 3, nekateri otroci s Pušče pa obiskujejo tudi OŠ 4.

Predstavniki soboške OŠ 1 so zato obiskali vrtec Romano na Pušči in tamkaj zbrane starše v januarju letos, predstavnice OŠ 3 pa v mesecu februarju. Oboji so predstavili program devetletnega šolanja, kajti devetletni program osnovnošolskega izobraževanja naj bi bil jeseni

dosegljiv tudi romskim otrokom. Sicer pa bo ta program veliko več zahteval tudi od staršev, kar so lahko spoznali na obeh dveh predstavitev.

V vrtcu Romano na Pušči je tačas 28 malčkov, jeseni pa bo kar šest štetletnikov manj, saj gredo v šolo. Tako bodo lahko v vrtec Romano vpisali več otrok, mlajših od treh let.

SLAVNOSTNA ŠPORTNA AKADEMIJA

Sobočani smo s slovesno akademijo v telovadnici tretje osemletke proslavili visoki jubilej organiziranega športa. Na prireditvi so nastopili številni člani sekcij Društva za šport in rekreacijo in samostojnih športnih

društev ter kot gostje vrhunski telovadci iz Ljubljane. Z organizirano športno dejavnostjo v mestu so pred osemdesetimi leti začeli napredni Sobočani, ki so 18. marca 1920 ustanovili telovadno in športno društvo Sokol. To je ob pomoči

celotnega mesta zgradilo tudi telovadni dom; za njegovo lastništvo pa se Sobočani potegujejo že nekaj let. Od leta 1992 je namreč kot pravni naslednik TVD Partizan lastnik doma Športna unija Slovenije.

Pogled v zgodovino

Društvo za športno rekreacijo Murska Sobota je naslednik športnega društva TVD Partizan Murska Sobota, TVD Partizan pa je naslednik Telovadnega društva SOKOL. Prve pobude za ustanovitev športnega kluba segajo že v leto 1919, torej v čas priključitve Prekmurja Sloveniji; v ta čas segajo tudi korenine delovanja našega društva. Telovadno in ljudsko prosvetno društvo je bilo ustanovljeno 18. marca leta 1920. Tega dne so se po kratkih pripravah zbrali v čitalniških prostorih hotela Krona (danes gostišče Zvezda) predvsem priseljeni uradniki, odvetniki, učitelji, finančni strokovnjaki in drugi meščani Sobote. Ob ustanovitvi je imelo društvo 60 članov. Sokolstvo se je vključevalo v vsa družbena in politična dogajanja na Slovenskem. Domoljubi, zbrani v Sokolu Murska Sobota, so se pogumno lotili oranja ledine na področju slovenskega športa in telovadbe. Od športnih panog so gojili atletiko, nogomet, tenis, namizni tenis, plavanje, zimski šport, kolesarstvo, sabljanje, šah in rokomet.

Pomen doma PARTIZAN za delovanje športa v Murški Soboti

Soboški telovadni dom je bil zgrajen leta 1929. V novembru je minilo 70 let, ko je na predvečer državnega praznika, 30. novembra 1929, starosta soboškega Sokola, dr. Anton Koder, predal Dom namenu. Soboški telovadni dom je bil eden prvih telesno-kulturnih in kulturnih domov v Prekmurju - žarišče telesnega in kulturnega napredka. Sokolski dom z dvorano in odrom je bil v tistem času in še leta pozneje zbirališče narodno zavednih Slovencev. Za tisti čas prekrasno stavbo je gradila in zgradila napredna Sobota. Zato nam danes ni vseeno, v čigavi lasti je ta dom, saj je bil zgrajen izključno s sredstvi in z rokami naših meščanov. To nepremičnino je dobil v last Partizan Slovenije na podlagi posebnega sklepa razširjenega plenuma Fizkulture zveze Slovenije leta 1952. Z zakonom o prenosu imovine telesno-vzgojnih društev je namreč vse premoženje, ki je bilo last nekdanjih društev, prešlo v last Fizkulture zveze Slovenije, tako da je kot lastnik te

imovine v zemljiško knjigo vpisana ta zveza. Pravni naslednik te zveze je danes Športna unija Slovenije, ki se je leta 1992 preimenovala iz Zveze za športno rekreacijo in telesno vzgojo Partizan Slovenije. Lastnino smo poskušali urejati na tej relaciji, torej na relaciji naše društvo skupno z našo Športno zvezo - do Športne unije Slovenije. Do danes nismo dosegli ničesar. Prizadevali si bomo še naprej in poiskali vse pravne poti in možnosti. Prepričani smo, da smo do lastnine doma vsekakor upravičeni mi, saj so vanj vložena velika proračunska sredstva naše občine, da je dom skrbno vzdrževan. Skratka, kot uporabnik doma smo bili dober gospodar. Na zahtevo zdravstveno-sanitarne inšpekcije smo prostore doma prepleskali, nekateri elementi so bili popravljani in zamenjani. Nismo si dovolili, da bi nam ob 80-letnici obstoja Društva dom »zapečatili«, saj se zemljiškoknjižni lastnik ni zmenil za to in ni ukrepal.

Katere aktivnosti danes potekajo v Partizanu?

Športna rekreacija predšolskih otrok: dvakrat tedensko organizirana vadba, otroci razvijajo različne motorične sposobnosti, pri predšolskem otroku gre predvsem za igrivo, svobodno in ustvarjalno dejavnost, za otroke so organizirani tudi izleti v naravo in telovadba na zunanjih športnih površinah.

Športnoritmična in orodna gimnastika: V to so vključene telovadke od 5. leta starosti. Poudarek je na pravilni telesni drži v vseh položajih in pri vseh vajah. Program športnoritmične gimnastike je razdeljen na 4 temeljne skupine, ki so si med seboj enakovredne in za razvoj športnoritmične gimnastike enako pomembne.

Sekcija za žensko rekreacijo: sestava žensk je različna (deluje tudi skupina upokojenk), rekreacija poteka 2-krat tedensko ter zajema aerobiko in razgibalne vaje. Vaje se izvajajo na parterju.

Sekcija aikido: Posebnost aikida je v vadbi, individualnem dozorevanju, obvladovanju tehnike – in ne tekmovanju.

Ženska odbojcarska sekcija

K Domu je bilo prizidano strelišče, ki je sodobno urejeno, strelsko društvo dosega zelo spodbudne rezultate.

V Domu imajo svoje prostore Športna zveza, Medobčinska nogometna zveza, taborniki, planinci.

V manjših pokritih telovadnih površinah doma delujejo judoisti, karateisti in rokoborci. Nekoč so tudi te športne panoge kot sekcije delovale znotraj našega društva, pozneje so se odcepile oziroma osamosvojile. Z gotovostjo lahko trdim, da je bilo naše društvo uspešna zibelka številnih športnih klubov, društev in danes tudi naših vrhunskih športnikov in uspešnih strokovnih kadrov.

Telovadnico v domu uporabljajo tudi otroci, ki so vključeni v redno predšolsko dejavnost, v javni zavod VRTEC, saj nobena od enot nima pokritih telovadnih površin. V okviru rednega pouka športne vzgoje jo uporablja tudi Srednja zdravstvena šola Rakičan, ki nima svoje telovadnice.

Veliko rekreativcev obiskuje tudi studio za fitnes, ki ima prav tako prostor v Domu.

Za koordinacijo športnih aktivnosti, uporabo prostorov, red in čistočo, sprotno vzdrževanje in nakup opreme skrbi naše Društvo za športno rekreacijo. Ob 80-letnici so bili ob podpori župana in mestnega sveta Mestne občine kupljeni športna oprema in rekviziti za orodno telovadbo, saj je naš cilj, da to atraktivno ter za razvitost telesa in duha privlačno športno panogo, ponovno oživimo, saj je že v »sokolskih časih« pomenila največ.

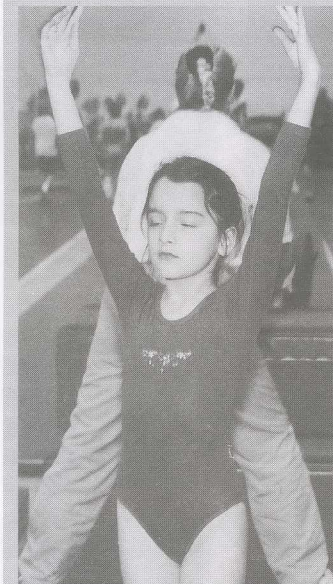
S preimenovanjem našega društva v Društvo za športno rekreacijo ni bilo v bistvu nič spremenjeno. Jasno je, da delo še naprej temelji na bogatih tradicijah številnih sposobnih kadrov, kolikor toliko ugodnih materialnih in prostorskih razmerah, ob pritisku mladih, ki se želijo dokazati, itn. Vsi ti primeri so dokaz, da danes v samostojni Sloveniji na področju športa nekaj pomenimo in da na športnem zemljevidu Slovenije nismo bela lisa v gibanju šport za vse. Naše društvo to prepričljivo dokazuje.

Društvo za športno rekreacijo Murska Sobota je skupaj s Športno zvezo Murska Sobota ob 80-letnici izdalo knjižico Zgodovina telovadnega društva Sokol Murska Sobota. Pripravil jo je Herman Štičl. To je druga dopolnjena izdaja, ki jo je avtor, športni in upokojeni pedagoški delavec, vestno dopolnil s številnimi novimi zapisi in fotografijami.

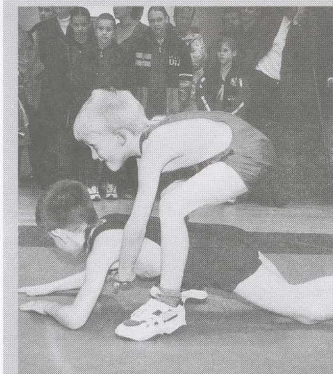
Ludvik ZELKO

Najstarejši telovadec že iz sokolskih časov, Franc Flegar, v družbi s podžupanom Mestne občine Murska Sobota in predsednikom mestnega sveta Rudolfom Horvatom in predsednikom društva za šport in rekreacijo Jožetom Stvarnikom, strokovnim sodelavcem za osnovno šolstvo in šport v mestni upravi. Oba sta bila na športni akademiji tudi slavnostna govornika.

Odmevno prireditev v večnamenski dvorani in telovadnici osnovne šole 3 je popestril nastop najmlajših telovadk, prepričala so dekleta z ritmično gimnastiko, spretnne male telovadke na orodju, mladenke v borilnih veččinah, rokoborci in karateisti ter nastop s pisanim platnom.

ŠOLSKE POČITNICE V MIKKU, TELOVADNICI IN NA DRSALIŠČU

Za tiste šoloobvezne otroke, ki se niso podali na zimske počitnice na sneg, je bilo zanimivo v novih prostorih mladinsko-informativnega in kulturnega centra. Računalničarji so bili za računalnikom, šahisti ali tisti, ki so pod mentorstvom to postali, so vztrajali za šahovnico, zanimive so bile tudi druge igrice, literarne navdušence pa je vzel pod drobnogled član sveta tega javnega zavoda, sicer pa tudi literat Felix.

Tudi nogomet ima svoje navdušence in podmladek, zato je upati, da bo Mura - sedanjim neuspehom navkljub - navsezadnje le prišla v Evropo, če sodimo po zagnanosti najmlajših nogometašev v telovadnici tretje soboške osnovne šole.

Dokler so bile temperature dovolj nizke in ni začel med odjugo padati dež, je bilo na novem drsališču med zimskimi (letos izjemno poznimi) šolskimi počitnicami prav prijetno.

Na osrednjem trgu pred Pomursko banko v Murski Soboti je bilo ob pustu živahno.

Tudi v Krogu ni manjkalo malih pustnih šem, velike pa kot da so pozabile na čas norčij v neresnih časih.

Pustna maska v zelenem na pustnem rajanju.

Tradicionalni pustni obhod vrteških varovancev z vzgojiteljicami po soboških ulicah.

Tudi na vozičku je lahko pustno rajanje lepo, če je skrb pravšnja in veselje ob doživetem neskaljeno.

Klovn pred Blagovno-trgovskim centrom, obdan z malimi maskarami.

APRILSKI VETER V MURSKI SOBOTI

Ob 55. obletnici osvoboditve Prekmurja, kjer se je druga svetovna vojna končala mesec dni prej kot drugod v Slovenji, je bila v nedeljo, 2. aprila, slavnostna akademija. V sodelovanju z Mestno občino Murska Sobota jo je organiziral območni odbor Zveze borcev, slavnostni govornik pa je bil podpredsednik državnega zbora Republike Slovenije Andrej Gerenčer.

Na Trgu zmage so se pred očiščenim in delno obnovljenim spomenikom na proslavi poleg partizanskih borcev in aktivistov zbrali domačini in številni gostje. Med njimi tudi rojak – predsednik države Milan Kučan, predsednik Zveze združenj

Praznovanje 55. obletnice osvoboditve na Trgu zmage v sončnem dnevu

Predsednik države Milan Kučan s soprogo in županom mestne občine Antonom Slavicem ter predsednikom območnega združenja Zveze borcev NOB Murska Sobota Stanetom Majeričem v ospredju.

Številna delegacija z dunajskega veleposlaništva Ruske federacije je v Murski Soboti obiskala tudi pokopališče.

Poklonitev spominu z vencem pred pomnikom neke dobe, ki naj opozarja zanamce, da je eden redkih, ki so ostali nepoškodovani v tem delu Evrope.

borcev NOB Ivan Dolničar, vojaški ataše z dunajskega veleposlaništva Ruske federacije Aleksander Griškov in drugi.

Vojski Rdeče armade so v Mursko Soboto vkrakali 3. aprila 1945 v dopoldanskih urah, v popoldanskih pa še partizani Prekmurske čete. Dan kasneje je bila osvobojena še Lendava, celotno Prekmurje pa 11. aprila, po končanih bojih ob reki Muri, v Dokležovju, na Petanjcih, v Gederovcih in obmejnih krajih z Avstrijo. Pokrajina ob Muri je edina slovenska pokrajina, ki jo je osvobodila Rdeča armada, pri osvobojanju pa je skupaj z domačini aktivisti in civilisti padlo veliko žrtev. V skupni grobnici na soboškem pokopališču je pokopanih 520 rdečearmejcev, padlo je tudi okoli 200 Bolgarov in 150 civilistov, žrtve pa so bile tudi v enotah prekmurske čete, v zaščitnem bataljonu ter prekmurski brigadi. Sami boji bi verjetno trajali še dlje in terjali še več žrtev, če pri čiščenju ozemlja ne bi imela pomoči partizanov in aktivistov NOB in ne bi naletela na razmeroma dobro organiziran teren z odbori OF, ki so začeli takoj delovati kot organi oblasti ter so skrbeli za red in varovanje javnega interesa. Samo srečanje partizanov z Rdečo armado je bilo gotovo nepopisno doživetje, saj je pomenilo uresničitev štiriletnega boja in po okupaciji pričakovano osvoboditev.

Dogodki so se v svobodi začeli vrstiti zelo naglo. 9. aprila je iz Beograda v pomoč Prekmurju prispela delegacija SNOS, ki je bila sodelovala s civilno in vojaško oblastjo, ki je bila organizirana po načelih OF.

»Narodnoosvobodilno gibanje v Prekmurju se je razvijalo v drugačnih okoliščinah kot drugod v Sloveniji. Neugodne razmere, ravnina, odrezanost od partizanskega zaledja s težko prehodno reko Muro in majhen manevrski prostor so omejevali razvoj partizanstva, posebej vojaških enot,« je v tekstu za objavo v Soboških novinah pred proslavo med drugim zapisal predsednik območnega združenja ZB NOB Murska Sobota Stane Mejerič. Po njej prilagamo fotografije in se pridružujemo zapisanemu na naslovnici vabila na slavnostno akademijo – NIKOLI VEČ VOJNE.

Slavnostni govornik je bil podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije Andrej Gerenčer.

Zastave so zaplapolale v aprilskem vetru.

Brigita BAVČAR
Fotografije: Jože POJBIČ